

DRAUGAS

PERIODICALS
December 11,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 11, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12/10/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 239
Kaina 50 c.

Vyriausybė neatsakinga už „Mažeikių naftos“ nuostolius

Vilnius, gruodžio 10 d. (BNS) — Ministrų kabineto ir socialdemokratų vadovas Algirdas Brazauskas atmetė opozicijos kaltinimus vyriausybei, jog būtent dėl pastarosios neveiklumo bendrovė „Mažeikių nafta“ patiria nuostolius.

Pirmadienį neeiliniame Seimo visuotiniame posėdyje premjerui teko atsakyti į dešimties opozicijai priklausančių parlamentarų klausimus dėl vyriausybės veiksmų sprendžiant su JAV bendrovės „Williams International“ valdoma bendrovė „Mažeikių nafta“ susijusias problemas, kodėl „Mažeikių nafta“ patiria nemenkų nuostolių, kuriuos, galinčius pasiekti iki 400 mln. JAV dolerių, gali tekti atlyginti vyriausybei.

„Nematau vyriausybės kaltės. Bent mūsų vyriausybės“, tvirtino A. Brazauskas.

Seimo opozicijos bei bendrovės „Mažeikių nafta“ vadovų teigimu, sėkmingai įmonės veiklai kliudo tai, jog parlamentas ligi šiol nėra priėmęs įstatymo dėl „Mažeikių naftos“ privatizavimo pataisų, o vyriausybė nepatvirtino bendro Veiksmų plano, kuriame būtų nurodoma problema, atsiradusi iki įmonės privatizavimo, sprendimo būdai. Tuo tarpu A. Brazauskas nu-

mone, nė viena iš minimų priežasčių įmonės veiklos neįtakoja. „Vyriausybė savo iniciatyva šių metų lapkričio 14 dieną pateikė įstatymo projekto pataisus. Šitą darbą mes atlikome. Laikome, jog vyriausybė padarė viską, kas nuo jos priklausė, dabar Seimui belieka priimti sprendimus“, teigė A. Brazauskas.

Pasak premjero, iki šiol nepatvirtintas Veiksmų planas — tik dokumentas, „pagal kurį sprendžiamos „Mažeikių naftos“ buitinės problemos“. „Jis neturi jokios įtakos veiklos efektyvumui, žaliavos tiekimui ar gamyklos modernizavimui“, sakė jis.

Tačiau A. Brazauskas pripažino, jog sunkumų tvirtinant Veiksmų planą kyla derybose bandant išspręsti įvairius vyriausybės išpareigojimus „Mažeikių naftai“.

Premjero teigimu, „Mažeikių naftos“ patiriami nuostoliai pirmiausia yra dėl, jo nuomone, prastos valdymo kokybės.

Nors kai kurie opozicijos atstovai džiaugėsi, jų teigimu, dalykiškais premjero atsakymais, tačiau tiek iš daugumos, tiek iš mažumos parlamentarų pasigirdo raginiai „Mažeikių naftos“ problemoms Seime skirti specialią diskusiją ar net specialų posėdį.

Koplyčios Lukiškių kalėjime atidarymo akimirka.

Kestutis Vanaga (Elta) nuotr.

Lukiškių kalėjime pašventinta koplyčia

Vilnius, gruodžio 10 d. (BNS) — Pirmadienį Lukiškių tardymo izoliatorijų kalėjime kardinolas Audrys Juozas Bačkis pašventino koplyčią, kurią per vienerius metus kalėjimo lėšomis restauravo patys nuteistieji.

Ceremonijoje dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus, teisingumo ministras Vytautas Markevičius, Genocido ir rezistencijos tyrimų centro vadovė Dalia Kuodytė, Valstybinės paveldo apsaugos komisijos pirmininkė Gražina Drėmaitė, Kalėjimų departamento direktorius Jonas Blaževičius, koplyčią padėję atstatyti nuteistieji.

Kaip pasakojo kalėjimo direktorius Aleksandras Davidonis, iki šiol nuteistieji galėjo melstis nedidelėje koplytėlėje, kurią dabar ketinama atiduoti stačiatikių tikėjimą išpažįtantiems nuteistiesiems. Koplyčios, kurioje sovietmečiu veikė kino teatras nuteistiesiems, remontui iki kalėjimo biudžeto buvo skirta apie 10,000 litų. Dvi Vilniaus dailės akademijos studentės, vadovaujamos akademijos docento Broniaus Bruzo, sukūrė koplyčią vitražais, o kardinolas padovanojo altorių už 22,000 litų.

Koplyčios šventinimo ceremonijoje kardinolas A. J. Bačkis pasidžiaugė, kad pagaliau tai, apie ką seniai kalbėta, tapo tikrove ir dabar kaliniai galės melstis pašventintoje koplyčioje. „Man tai yra vilties ženklas“, sakė jis.

Kard. A. J. Bačkis ir prezidentas V. Adamkus aplankė kelis nuteistuosius iki gyvos galvos. Jiems, kaip ir kitiems kaliniams, kardinolas padovanojo šokolado, arbatos, vaisių.

Šiuo metu Lukiškėse laikomi atliekantys bausmę nuteis-

tieji bei iki teismo sulaikyti ar teismo proceso metu laikomi kaliniai. Be to, izoliatorijose laikoma 14-16 tardomų nepilnamečių. Kalėjime bausmė atlieka 1,640 asmenų, iš jų — 78 asmenys, nuteisti laisvės atėmimu iki gyvos galvos. Apžiūrėjęs kalėjimą, prezidentas sakė džiaugėsi, kad patalpos yra tvarkingos. „Dvi kameros, kurias aš mačiau, yra žmogiškąjį orumą nepažeidžianti aplinka, žmonės gali savo pamėgtose srityse tobulintis. Vienas iš nuteistųjų iki gyvos galvos pramokęs anglų kalbos, dabar mokosi švedų. Manau, kad tai yra civilizacijos laipsnio parodymas, kad mes ne žlugdom žmogų, bet stengiamės išlaikyti jam tokias sąlygas, kad jis nebūtų pažeistas, turėtų tam tikros vilties ir tikslą save taisyti“, sakė V. Adamkus.

* Jeigu būtų išrinktas prezidentu, partijos „Lietuvos krikščionys demokratams“ (LKD) vadovas, Seimo narys Kazys Bobelis siektų, kad būtų įsteigtas viceprezidento postas. Viceprezidento idėją K. Bobelis išskėlė dar prieš kelis metus. Jo nuomone, viceprezidentas, be kitų pareigų, turėtų priiminti svečius, kurie yra per žemo rango prezidentui. „Dabar valstybėje yra anarchija, kai prezidentas priminėja trečiaeilis klorkus“, pažymėjo jis. Šeštadienį vykusiam posėdyje LKD taryba vienbalsiai išskėlė K. Bobelį kandidatui į prezidentus, kuris bus renkamas kitų metų pavasarį. 78 metų K. Bobelis jau kartą dalyvavo prezidento rinkimuose 1997 metais, tačiau po pirmojo rato iš tolesnės kovos pasitraukė. (BNS)

* Savaitgalį sostinės Kongresų rūmuose šėlo aistringų „Lotynų Amerikos ritmų metamorfozių“ šventė. Tai buvo labdaringas renginys, į kurį rinktinė publika pirko biilietus, kainavusius nuo 200 iki 300 litų. Pinigai bus skirti Kalėdų koncertui, kurio klausysis Vilniaus ir Vilniaus rajono vaikų globos namų ir internatinių mokyklų, vaikai. 100 įvairiausių žanrų atlikėjų lėkėsi nuo tūkstantį salėse sėdintių žiūrovų. Tarp jų buvo prezidentas Valdas Adamkus ir premjeras Algirdas Brazauskas, kuris, daugelio nuostabai, po ilgos pertraukos pasirodė su žmona Julija. (LR, Elta)

* Patvirtinta prielaida, kad Lietuvos bokso federacijos prezidentas bei su Kauno „daškinų“ gauja siejama 32 metų Remigijus Daškevičius lapkričio 24 d. iš slaptavietės nušovė snaiperis. Tiriantys prieštarauja tvirtinamam R. Daškevičiaus nužudymo aplinkybės teisėsaugininkai surado žudiko paliktą ginklą — medžioklinį karabiną su optiniu taikikliu. Greičiausiai tai buvo samdytas profesionalus žudikas. Iš tokio atstumo, kur buvo šauta, vieninteliu šūviu nušauti žmogų gali tik labai gerai pasirengęs ir patirties turintis šaulys. (BNS)

* Lietuvą užklupus pirmiesiems žiemos šalčiams, vien Vilniuje ir jo apylinkėse iki gruodžio 7 d. mirtinai sušalo 12 žmonių. Iš viso Lietuvoje šalčio aukomis jau tapo daugiau kaip 20 žmonių. Daugelis jų — benamiai. (LR, Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Vatikanas. Popiežius Jonas Paulius II, kurio manymu, JAV neturėtų karo su terorizmu išplėsti už Afganistano ribų, sekmadienį paragino žmones siekti taikos ir vengti keršto. „Dabartinėje tarptautinėje situacijoje žmonija yra skatinama sukaupti visą savo energiją tam, kad meilė triumfuotų prieš neapykantą, taika prieš karą, tiesa prieš melą, atleidimas prieš kerštą“, savitiniame savo kreipimesi teigė popiežius. Iki šiol nei vienas iš aukščiausių Katalikų Bažnyčios hierarchijos atstovų nėra pavadinęs „karu“ JAV smūgių prieš Afganistaną, kurie buvo apibūdinami kaip savigny arba kelio užkirtimas tolimesnėms teroristinėms atakoms.

Kabulas. JAV jūrų pėstininkai pirmadienį Kabule užėmė Amerikos ambasadą, į kurią amerikiečiai sugrįžta pirmą kartą po 12 metų. Ambasada buvo uždaryta nuo 1989 m., kai iš Afganistano pasitraukė sovietų kariuomenė. Majoras Vic Harris, JAV centrinės vadovybės Tampoje (Florida) atstovas spaudai, sakė, kad jūrų pėstininkai iš Bagamo oro pajėgų bazės atvyko saugoti ambasadą. „Busime čia, kol atkilsime užduotį“, sakė V. Harris ir pridūrė, kad jūrų pėstininkų buvimas nėra susijęs su tarptautinių saugumo pajėgų atsiuminimu, kuris numatytas praėjusią savaitę Vokietijoje sudarytame afganistaniečių susitarime dėl valdžios pasidalijimo.

Vašingtonas. JAV kariuomenės vadovybė mano, kad Osama bin Laden ir aukščiausiasis Talibano vadovas, mulla Mohammad Omar tebėra Afganistane, pareiškė Štabų vadų komiteto pirmininkas generolas Richard Myers. Pasak jo, jeigu bin Laden vis dėlto sugebės pabėgti iš Afganistano, „jis vyks į antrą (po Afganistano) mėgstamiausią valstybę“. R. Myers neįvardijo konkrečios valstybės, tačiau pabrėžė, kad nė viena valstybė nesuteiks bin Laden tokio saugaus prieglobsčio, kokį jis turėjo Afganistane. Paklaustas apie talibų dvasinį vadą M. Omar, R. Myers atsakė: „Galime nusakyti palyginti didelį rajoną, kuriame jis yra. Tačiau mes medijuojame visą Talibano vadovybę, o ne tik Omar'ą“.

Vašingtonas. Afganistano Jalalabado mieste esančiuose namuose atliekant kratą, buvo aptikta vaizdajuostė, siejanti Osama bin Laden su rugsėjo 11-osios išpuoliais JAV, sekmadienį rašo laikraštis „The Washington Post“, cituodamas aukštus šią juostą peržiūrėjusius JAV vyriausybės pareigūnus. 40 minučių trukmės mėgėjiškai nufilmuotame įrašo O. bin Laden teigia, jog dviem keleviniams lėktuvams įsirežus į vėliau sugriuvusius World Trade Center bokštus, nuostoliai buvo daug didesni negu tikėjosi. O. bin Ladenas dėkoja dievui už suteiktą didesnę negu tikėtasi sėkmę, taip pat vartoja žodžius, įrodančius, kad jis žinojo apie išpuolio planus, teigia laikraštis. Aukšti JAV pareigūnai nesutaria, ar reikia paskelbti šį įrašą ir kaip tai padaryti geriau. (BNS)

* Lietuvos pašto pervežimo centrą Vilniuje iš Irano pasiekusiose juoduose miltiliuose juoduldis užkrato nerasta. Spėjama, kad tai yra anglies miltiliai. Praėjusį ketvirtadienį Vilniaus miesto Vyriausiosios policijos komisariatas (VPK) gavo pranešimą, kad Rodūnės kelyje esanti Lietuvos pašto pervežimo centrą pasiekė 9 įtartinai siuntiniai, atkeliavę oro paštu iš Irano per Maskvą. Atidarius du siuntinius, viename jų rasti juodi miltiliai, kitame — juodos medžiagos paketai.

* Nuo pirmadienio į Lietuvą laikinai uždrausta iš Suomijos ir Austrijos įvežti jautieną ir jos produktus. Tokį sprendimą priėmė Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) direktorius Kazimieras Lukauskas, gavęs informaciją apie Suomijoje ir Austrijoje užregistruotą galvijų kempinligę. VMVT duomenimis, šiemet iš Suomijos ir Vokietijos įvežta tik 39 tonos jautienos mėsos, skirtos „McDonalds“ restoranų tinklui.

* Didžiųjų prekybos tinklų darbuotojai kenčia nuo darbdavių savivalės, tačiau skystis bijo, nes įstatymai jų negina. Nė vienas darbuotojas, pasakojantis apie vergovę didžiuosiuose prekybos centruose, nesutinka sakyti savo pavardės. Net tie, kurie jau atleisti iš darbo. Žmonės baiminasi, kad tuomet jiems gali tekti keisti profesiją, nes jų niekur nebeprims. (KD, Elta)

* Lietuvą užklupus pirmiesiems žiemos šalčiams, vien Vilniuje ir jo apylinkėse iki gruodžio 7 d. mirtinai sušalo 12 žmonių. Iš viso Lietuvoje šalčio aukomis jau tapo daugiau kaip 20 žmonių. Daugelis jų — benamiai. (LR, Elta)

* Lietuvos užklupus pirmiesiems žiemos šalčiams, vien Vilniuje ir jo apylinkėse iki gruodžio 7 d. mirtinai sušalo 12 žmonių. Iš viso Lietuvoje šalčio aukomis jau tapo daugiau kaip 20 žmonių. Daugelis jų — benamiai. (LR, Elta)

* Lietuvos užklupus pirmiesiems žiemos šalčiams, vien Vilniuje ir jo apylinkėse iki gruodžio 7 d. mirtinai sušalo 12 žmonių. Iš viso Lietuvoje šalčio aukomis jau tapo daugiau kaip 20 žmonių. Daugelis jų — benamiai. (LR, Elta)

KALENDORIUS

Gruodžio 11 d.: Šv. Damazas; Aistis, Artūras, Dirvonė, Dovydas, Tautvaldis, Valdis.
Gruodžio 12 d.: Dagmara, Gaiva, Gilmintas, Joana, Vaingėdė (Vainė).

SVEIKATOS KLAUSIMAI

PADĖKIME PENSININKUI NESENTI
TAIP GREITAI

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Senesniusius globojančių didžiausios pastangos turi būti jų paskatinimas — jiems padėjimas vaikščioti bei šį tą malonaus atlikti — darbuotis, kad ir sode, kieme, darželyje ar namuose.

Dabar yra vis daugiau vyresnio amžiaus asmenų. Su tokiu jų gausėjimu dažėja ir jų išprotėjimas — demencija, kuri ryškiausiai pasirodo Alzheimerio ligoje. Rečiau išprotėjimas pasitaiko dėl sklerozės gauto mažo smegeninio paralyžiaus. Todėl su skleroze visa jėga visi iki vieno kovime nuo dabar, bet kokio amžiaus būdais. Pradėkime augaliniai misti, nesinuodyti rukalais, svaigalais, kava ir tinginyste.

Išprotėjimą gydyti padeda pats ligonis, jo gydytojas su specialistais, šeima, socialiniai darbuotojai, namuose sveikatos priežiūrėtojai ir fizioterapistai. Visi jie greta vienas kito turi talkinti ligoniui, kad pagerėtų jo bendras stovis.

Senesniojo gydymą apima gydymas jo kūno, turimų ligų, kurios gali bloginti išprotėjimą. Reikia gerinti ligonio gyvumą, tvarkant visuomeninę

ir fizinę aplinką. Vienas čia svarbiausių darbų yra išjudinimas senesniojo galimon veiklon, ypač bent pasivaikščiavimui ar mėgstamam kuo nors naudingam užsiimant.

Užsisėdėjimas tikrai sirgdi- na širdį, o senesnisys mano, kad jis talkina širdžiai sėdėdamas — jos nevargindamas. Tai baisi netiesa. Mat užsisėdėjimas — tas pakeičęs vištos pamėgdžiojimas, didina kraujospūdį, tukina sėdintį ir ribina kraują, kas artina širdies ataką ir smegeninį paralyžių. Tada tokie esti gyvo kapinyno nariai prieglaudose. Mat, joks gydymas nepadaidės tinginiui, o tokių gausybė. Todėl visų mūsų dar išsigalinčių pareiga yra padėti kiekvienam neišgaliui. Tai visų pavienių, organizacijų, parapijų dirbančiųjų garbingiausia pareiga.

Kiekvienas stenkimės, vienas kitą pralenkdami, kuo geriau jį atlikti. Kada tokia gausa reikiama atliktinų darbų mūsų laukia, ar neužteks mums šokti iki uždūstant, ar ne gana bus mums niekais save versti blakstienų-antakių bei nagų dažymu. Juk dar žmonės esame, tai ir elkimės, kaip normaliam žmogui privatumu. Sėkmės.

KIETI VIDURIAI — APSILEIDĖLIO
DRAUGAI

Mūsų senoliai nusteptų... išgirdę apie tokius vidurius, kurių jie niekada neturėjo, nes gyveno, kaip žmogui pridera. Vidurių reguliavimas jau nėra toks dabar, koks jis buvo pirmiau. Vis tik ir dabar daugelis neteisingai mano, kad viduriai turi tuštinti kasdien ir net tuo pat laiku. Mat, pas kiekvieną ir kas dieną įvairiaja laika, per kurį maistas praslenka žarnose.

Konstipacija yra kitas kietų vidurių vardas, kilęs iš lotynų kalbos vardo „constipatus“, kas reiškia „stipriai užkimštas“. Tai daugiau rūšis su išmatų kietumu, negu su jų išsistūtinimo dažnumu. Vidurių kietumą reiškia sunkus jų ištuštinimas ar kietas išsistūtinimas, retesnis negu tris kartus savaitėje. Tai nėra liga, o pasekmė lėto maisto slinkimo per didžiąją žarną. Toki nereguliarumą gali sukelti nepakankamas skysčių kiekis, nebuvimas stambmenų — sėlenų maiste, žmogaus neveiklumas, vaistai, ypač geležis (iron), žarnų užsikimšimas, buvusi operacija, per ilgą kartojimą liuosuojančių vaistų, įtampa ar nekreipimas dėmesio į natūralų norą tuštinti.

Kaip tvarkytis su kietais
viduriais?

Kieti viduriai retai kada esti skubus mediciniškas reikalas. Ėmus tvarkytis su valgiu ir gerimu, ir pradėjus daugiau judėti — darbuotis, dažnai ta nereguliarumą pranyksta. Tik reikia žengti pirmą žingsnį tokiu tvarku: daugiau gerti naudingų skysčių ir gausiau valgyti stambmenų — sėlenų — „fiber“. Tik ir čia reikia atsargumo. Neįpratus prieš gausaus stambmenomis kashio, tegul pavaliai jas gausina, idant išvengtų vidurių išpučimo ir dujų gausos. Taip pat negalima gerti svaigalų ir kofeino turinčių skysčių bei valgyti tokio maisto (kava, kakava, arbata, įvairūs pepsi ir šokoladas). Tokie jų džiūvina kūną.

Didžioji šiandieninė
negerovė

Dabar daugeliui žmonių didžioji negerovė yra nepajėgumas paklusti natūraliam gamtos reikalui. Nedaugelis galime patogi aplinkai susirinkimui ar klasei, kai natūralus tam reikalas atsiranda. Taip ir išmokstama „susilaikyti“. Tas daugiausia prisideda prie kietų vidurių visuomenės. Ir sunku jai išsivaduoti nuo tokios negerovės. Tik gūvus lie-tuvis pajėgia savo vidurius reikiamai išlaikyti.

Kada prireikia
liuosuojančių vaistų?

Apskritai, yra geras elgesys pasitarti su gydytoju, prieš vartojant bet kokius liuosuojančius, ypač kai vargina kieti viduriai.

Jei manai, kad kartais patiam reikia liuosuojančių vaistų, gali mėginti natūralius daržovių stambmenų priedus kaip „Citracel“, „Fibrelac“, „Metamucil“, kurie ima veikti už 1 ar 3 dienų. Bok tikras, kad geri daug vandens — mažiausiai 8 stiklines kasdien, kai imi vartoti minėtus vaistus.

Dar yra išmatas minkštinančių vaistų, kaip „Colace“ ar „Surfak“ (docusate calcium) — jie švelnūs ir gali padėti apsilaidinti. Nevartok mineralinio aliejaus (mineral oil), nes jis trukdys svarbių vitaminų susigėrimą.

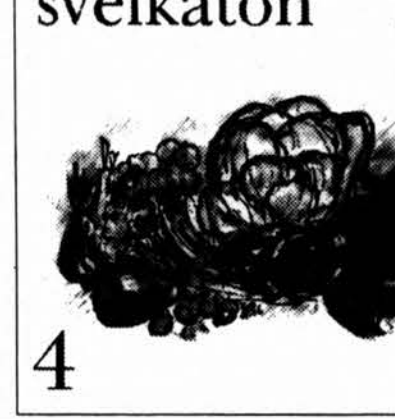
Osmotiniai liuosuojantieji didina vandens kiekį išmatose — tai *magnesium hydroxide* (Milk of Magnesia) ar *lactulose* (kaip Chocac ar Chromelac). Tokie vaistai vartoti saugūs tik kartą per mėnesį. Jų negalima vartoti dažniau, nes jie tada išplaus iš kūno naudingus mineralus.

Dar yra jaudinantieji vaistai tam reikalui, kaip *senna*, *sennoside*, ir *cascara*. Jie labai stiprus jaudintojai ir juos nevartokite, jei gydytojas nepatartė.

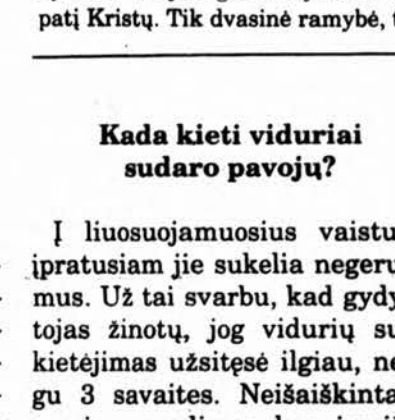
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

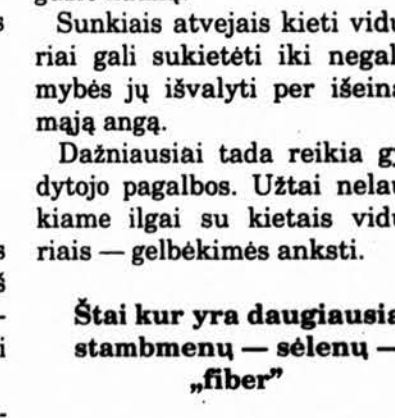
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

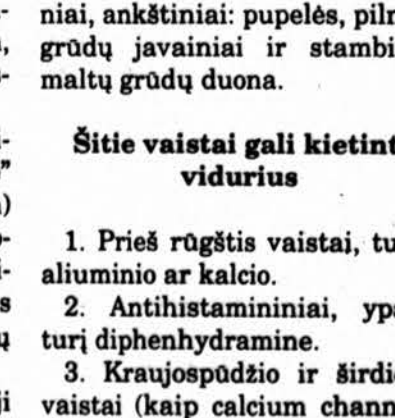
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

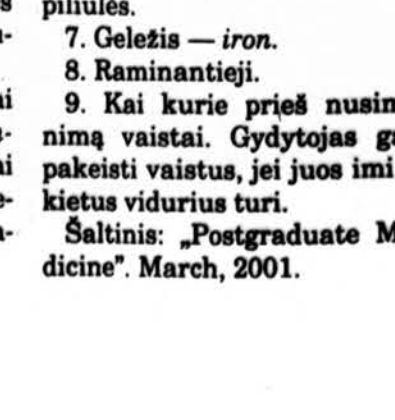
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

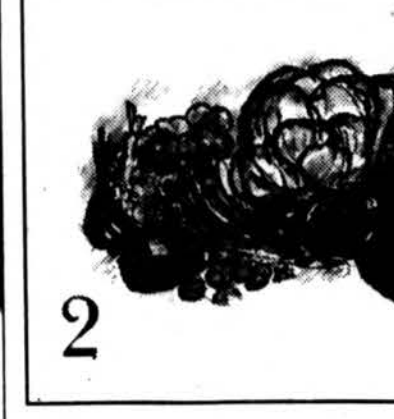
Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

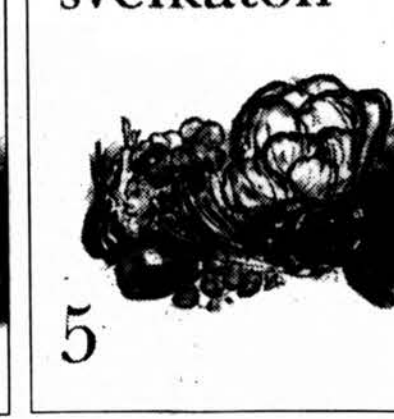
Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

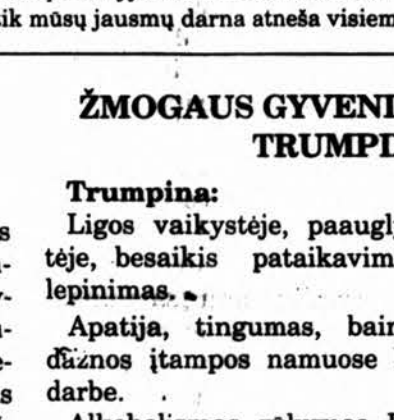
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

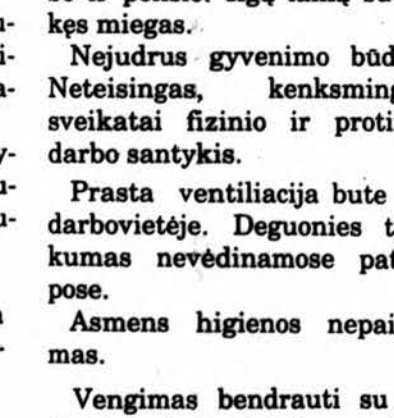
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

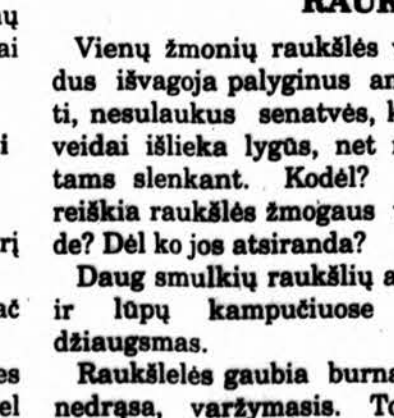
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

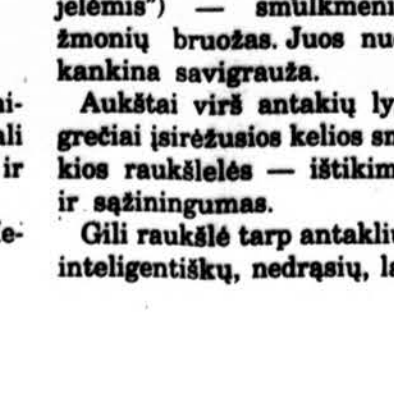
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

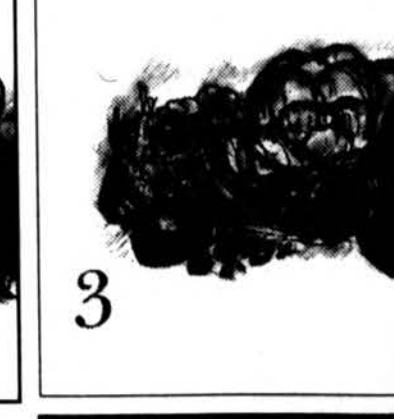
Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

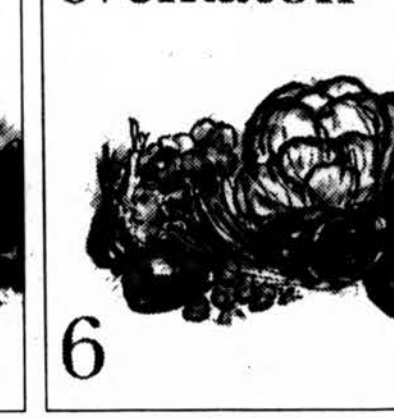
Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

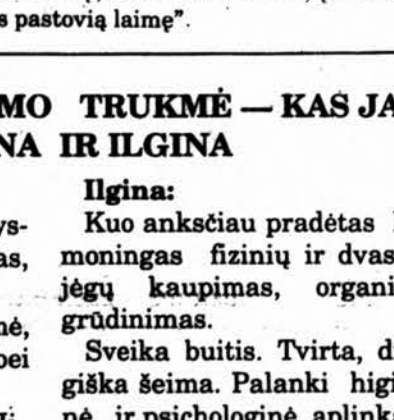
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

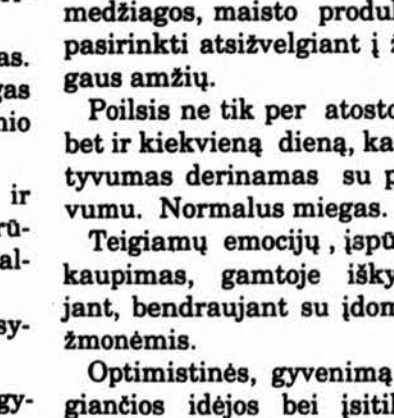
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

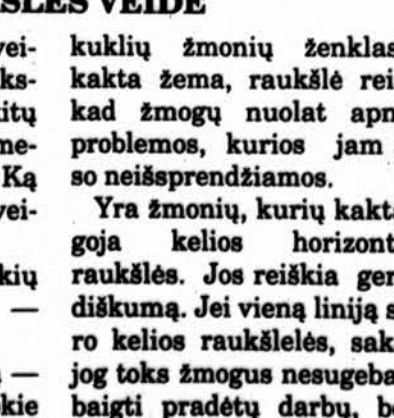
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

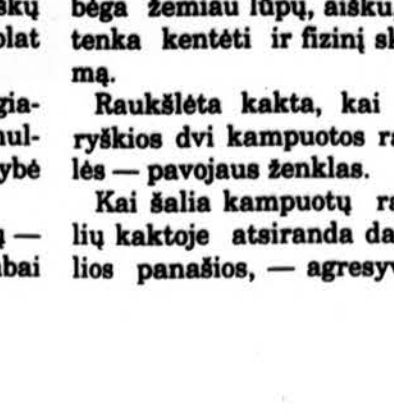
JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

Kvieslys
sveikaton

JONAS ADOMAVIČIUS

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant (Lietuva):			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiųsiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiu. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

LIEKNESNĖ TALIJĄ
LEMIAM GENAI

Naujausio tyrimo, atlikto Švedijoje, rezultatai patvirtina, kad mažesnė liemens apimtis gali būti ne dietos ir mankštinimosi, bet genų nulemtas polinkio rezultatas.

Šis tyrimas atliko mokslininkai mano, kad kai kurie asmenys turi tam tikrą baltymo, kuris gali sumažinti riebalų, lemiančių liemens apimtį, kaupimąsi organizme, genetinė variacija. Baltymas, vadinamas apolipoproteinu A-II (apo A-II), yra didelio tankio lipoproteino (LDL), dar žinomo „gero cholesterolio“ pavadinimu, atsakingo už cholesterolio pernešimą iš kraujo į kepenis, sudedamoji dalis. Gerai žinoma, kad sutrikus šiam procesui, cholesterolis gali kauptis arterijose ir padidinti infarkto riziką. Yra duomenų, kad padidėjęs apo A-II kiekis taip pat skatina lėtesnę cholesterolio apykaitą ir tuo pačiu turi didesnę įtaką aterosklerozės formavimuisi. Tiriant šio baltymo gamybą lemiančio geno polimorfizmą pasiūlyta, kad tiems asmenims, kurie turi 265C šio geno variaciją, mažiau gaminasi apo A-II, jų liemens apimtis yra mažesnė ir vyksta greitesnis plazmos trigliceridų metabolizmas.

AUKŠTAS KRAUJO
SPAUDIMAS SUSIJĘS
SU Y CHROMOSOMA

Gali būti, kad Škotijos mokslininkai nustatė priežastį, kodėl vyrams yra didesnė aukšto kraujo spaudimo rizika nei moterims. Jie teigia, kad tai gali būti susiję su tam tikra Y chromosomos variacija.

Tyrėjai surinko 204 šeimų, kurių nariai sirgo padidėjusio kraujo spaudimo liga, DNR pavyzdžius ir ištyrė skirtumus tarp dviejų Y chromosomos formų. Nustatyta, kad vyrams, kai tyrimai su fermentu Hind III buvo teigiami, kraujo spaudimas buvo padidėjęs. Mokslininkai teigia nežinančių, kiek vyrų turi šią genetinę variaciją, tačiau tyrimo metu ji buvo nustatyta apie 30 proc. tirtų vyrų.

nepavyks pasiepti.

Kai kampuotas raukšlės kaktose papildo raukšleles akių kampuose bei palei burną, — matote labai nerovingą asmenybę.

Lygiagrečios aukštyn kylančios bangelės virš antakių — nuostaba.

Raukšlių nėra, veidas apatiškas, suglebus, vos pastebimos klostės prie lūpų — tipiškas abejingo žmogaus veidas.

Paruošė V. R.

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslelės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330. Lietuviškai 815-744-8230. www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101. Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652. Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055. Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai. 6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6 Chicago, IL 60638. Tel. 773-229-9965. Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435. Tel. 815-741-3220

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA. 150 E. Huron, Suite 1000 Chicago, IL 60611. Valandos pagal susitarimą. Tel. 312-337-1285

Tai — Jūsų laikraštis
DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

* Lietuvos kariuomenėje kasmet vis daugiau su psichologinėmis problemomis susiduriančių naujokų. 1999 m. su psichologinėmis problemomis susidūrė 0.56 proc. visų naujokų, per pirmąjį šių metų pusmetį — 1.03 proc. Per pirmus tris karų tarnybos mėnesius nuo jos iš viso atleidiama apie 11 proc. šauktinių. Iš jų 69 proc. tarnybos negali tęsti dėl nesugebėjimo psichologiškai prisitaikyti prie pasikeitusios aplinkos. Kol kas nėra galimybių dar prieš tarnybą patikrinti visos šauktinio ligos istorijos, jei šauktinis pats to nenori, nes dabar pacientai, turintys teisę pasirinkti gydymą, įstaigas, gali dažnai jas keisti.

(BNS)

SVARBI DATA

E. RINGUS

Per trumpą žmogaus gyvenimą prisirenka nemažai datų, kurių pamiršti beveik negalima, ypač mūsų kartai. Viena tokių datų yra 1991 m. gruodžio 8 d. Dešimties metų jubiliejus Rusijoje praeis tyliai, kaip praėjo pats pasirašymo faktas. Bialoviežo girioje, carų įsteigtoje medžioklinėje būstinėje, trijų brolių slaviškų — Ukrainos, Baltijos, Rusijos — atstovai nutarė atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos ir tapti nepriklausomomis valstybėmis. Toks pasaulinės reikšmės aktas padarytas senu sovietiniu būdu. Per ir po revoliucijos sovietinė teisinė sistema buvo pagrįsta vadinama „Troika“. Piliiečių likimus nusprendė mažesni ar didesni aparatai. Jų nuosprendis, koks jis bebūtų, buvo galutinis. Tuo remdamiesi: Jelcin, Kravčiuk ir Suskovič nusprendė Sov. Sąjungos likimą.

Apie sumažinimą sąjungos valdymo iš Kremliaus jau galvojo Gorbaciov, tik negalėjo apsispręsti. Šiuo reikalu jam padėjo artimiausi bendradarbiai, organizavę garsųjį „pučą“ 1991 m. rugpjūtį. Aktą pasirašiusieji nekreipė dėmesio į piliiečių nuomonę, kurią jie pareiškė prieš devynis mėnesius. Tame referendume 70 proc. pasisakė už sąjungos išlaikymą. Pagal konstituciją, tokį apsisprendimą galėjo padaryti respublikų gyventojai, už tai balsuodami. Trys nauji vadovai, apie demokratinius procesus mažai girdėję, jau pirmame dokumente sulaužė pagrindinį demokratijos principą — teisę apsispręsti.

Pašalptis apie slaviškų respublikų vadovų nutarimą atsiskirti greit pasklido po visą sąjungą. Viena po kitos respublikos pravedė reikiamus referendumus ir pasiskelbė nepriklausomomis. Trylika jų vis tik ir toliau norėjo palaikyti ryšius su Maskva.

Tuo tarpu Vakarų prezidentai per žiniasklaidą skelbė pasauliui, kad gruvimas tokio galutinio, kaip tuo laiku buvo Sovietų Sąjunga, per trumpą laiką gali būti pavojingas dėl galimų konfliktų tarp įvairių tautų, gali kilti pilietinis karas. Prezidentas Bush savo kalboje Kijeve kalbino ukrainiečius neskubėti. Tas pats Bush neskubėjo pripažinti Lietuvai nepriklausomybę.

Trijų slaviškų prezidentų suokalbį galutinai baigė komunistinio režimo laikotarpį. Gorbaciov tapo pirmuoju ir paskutiniu Sovietų Sąjungos prezidentu.

Tuo tarpu Bialoviežo sutarties vykdytojai, matyt, skubėjo

ir neparuošė tinkamo teksto. Nebuvo pasidalinta milžiniškais Sovietų Sąjungos turtais, kariuomene ir ginklais, laivynu, lėktuvais, kaip veiks geležinkeliai, o svarbiausia, kieno kontrolėje bus atominiai ginklai. Sukritus sovietinei sistemai, sugriuvo saugumo organų centrinė kontrolė. O kur milijardai rublių ir užsienio valiutos laikomos KGB ir partijos kasos? Kam priklausos naftos ir dujų vamzdžiai, praversti per įvairias respublikas?

Gruodžio 21 d. i. Kazachstanas sostinę suskrido vienuolikos respublikų vadovai ir patvirtino Sovietų Sąjungos pabaigą. (Baltijos kraštai, Armenija ir Gruzija sąskrydyje nedalyvavo). Po keturių dienų Gorbaciov atsistatydino, o, žiniai pasiekus Maskvą, virš Kremliaus pakibo Rusijos vėliava. Tokio imperijos griuvimo istorija nematė ir turbūt nematys, nebent Kinija prisimins senus laikus.

Per dešimt metų Rusijai vadovavo tipiškas buvęs sovietinio aparato pareigūnas, nepasireiškęs aukštu išsilavinimu, be aukštų vertybių.

Jelcino laikotarpis jau dabar laikomas vienu liūdniausių Rusijos istorijoje. Jam vadovaujant, Rusija tapo viena neturtingiausių kraštų, prarado įtaką tarptautinėje arenoje, visiškai pažeidė teisinę sistemą. Kraštą valdė mažas prezidento patikėtinių būrys ir „mafija“.

1993 m. „pateikė“ tokius duomenis: 40 proc. privatus verslo, 60 proc. valdiškų įmonių ir 85 proc. bankų turėjo ryšius su „mafija“, kuriai priklausė 3,000 grupių, žinomų saugos organams, su 3 milijonais narių. Tais pačiais metais, pagal oficialius duomenis, nužudymų buvo 29,200 ir tiek pat „dingusių“. Apskritai Rusijoje buvo nužudoma 20 iš 100,000 piliiečių.

Prisistabdyti tokios tautos kriminalizacijos nebuvo galima.

Juk, kaip žinome, S. Sąjungoje teisinė sistema, kad apsaugotų piliiečius, neegzistavo, liudininkų apsaugos nebuvo, advokatų skaičius buvo ribotas, o korupcija nežabota. Tokioje atmosferoje nauji turtuoliai buvo priversti saugoti save ir nuosavybes, samdydami asmenines apsaugas. Vienas tokių turtuolių turėjo 1,000 ginkluotų samdinių. Priskaičiuojama, kad tokių saugotojų Rusijoje buvo per 800,000.

Svarbiausia tai, kad visi jie dar neseniai tarnavo KGB eilėse ar buvo atleisti karininkai. Priėjo prie to, kad „mafijos“ organizacija su savo apsaugos sistema, mokesčių rinkimu, sudarė valstybės valsty-

Lietuvos Kariuomenės šventės paminėjimo rengėjai ir svečiai š.m. lapkričio 25 d. Šaulių namuose, Čikagoje. Iš kairės: LKV sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus pirm. Juozas Mikulis, LDK Birutės draugijos pirm. Zuzana Juskevičienė, paskaitininkas Povilas Vaicekuskas, LSS išėjimoje vadas Mykolas Abarius, Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio pirm. Algis Regis, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadas Justinas Sidlauskas.

Romo Eidukevičiaus nuotrauka.

bėje, nes dalis jų atstovų buvo prezidento ratelyje. Grupių atsiskaitymai dažnai baigdavosi dideliu skaičiumi žudynių, kur saugos organai nesugebėdavo rasti kaltininkų arba jų bylos dingdavo.

Išaugę sovietinėse mokyklose, nauji „kapitalistai“ buvo partijos indoktruoti, kad pirmieji Amerikos kapitalistai, kaip Rockefeller, Carnegie, Ford tapo milijonieriais per išnaudojimą, vagystes, suktybes, netgi konkurentų žudynes. Tačiau, susipažinę su tikrove, rusiški milijonieriai turbūt pasimokė, kad amerikiečiai milijonieriai konkurentų nežudė, kad jie nesivertė į valdžios aparatą, kad jie statė geležinkelius, kasė kanalus, kad pajamos buvo toliau investuojamos, didino šalies ekonomiką, gerino piliiečių būklę.

Buvusioje Sovietų Sąjungoje KGB, be piliiečių kontrolės, tvarkė valstybinius finansus. Tik kompartijos nariai galėjo užimti svarbias vietas pramonėje ir prekyboje. KGB vadovybė jau 1980 m. pradžioje numatė būsimus pasikeitimus. Kad aprūpintų organizacijos ir jos narių ateitį, pradėjo steigti įvairias atstovybes užsienyje: bankus, pramonės užsieny, bendroves, supirkinėti pastatus. Jų numatymai išsipildė ir, sistemai sugriuvus, pirmiaisiais savininkais, bendrovų direktoriais, bankų prezidentais tapo prityrę KGB nariai. Jie ir sudarė pirmas naujų kapitalistų eiles. Žinodami, kad pereinamas laikotarpis gali būti trumpas, užvėrė kova dėl geriausių kasnių.

Churchill vienoje kalboje štai kaip pavaizdavo kovas Rusijos vadovų tarpe: „Tai buldogų grumtynės po didele atklode“. Nei vienas naujam turtuoliui nerūpėjo tautos reikalai. Jų uždavinys buvo sukubai sukrauti didelius kiekius dolerių ir patalpinti saugiuose Vakarų bankuose. Milžiniški kiekiai dolerių surinkti, paroduodant, anksčiau valstybei priklausantią, naftos, dujų,

metallų pramonę, negrįždavo į valstybės iždą. Šį procesą vienas žurnalistas pavadino „valstybinio apgrobimo laikotarpiu, kokio istorijoje nebuvo“.

Apgrobimas ėjo sklandžiai, nes tik vienas kitas kapitalistas buvo nubaustas. Kitaip ir būti negalėjo: visos valstybinės aparatas, iki prezidento, buvo buvusių KGB narių rankose. Buvę aukšti pareigūnai KGB ir partijos viršūnės greit susigaudė ir, privatizacijos periodu, prasiidėjęs „privatizav“ beveik visą kraštą. Visų pirma į jų rankas pakliuvo naftos šaltiniai ir jos perdribimas. Greit susikūrė ryšiai su naftos pirkėjais iš Vakarų ir rusų kapitalistai kalė milijardus, tik mažą dalį atiduodami valstybei. Per mafiją į Vakarus ke- liavo brangūs metalai iš visų respublikų. Milijardinės vertės ginklų buvo besitraukiančios kariuomenės išparduota, ištisai traukiniai, pakrauti tankų ir artilerijos pabūklų, keliaavo į Jugoslaviją ir t.t. Kolchozai irgi prarado nemažą dalį įrankių bei gyvulių. Dažnai nauji „savininkai“ privatizuotus objektus dalimis išparduodavo, nemokėdami administruodavo ir, paskelbę bankrotą, iškeliaudavo į užsienį, dažniausiai į Izraelį, turėdami dvigubus pilietybes.

Nėra abejonės, kad panaši padėtis buvo ir Lietuvos, tik jau daug mažesniu lygiu. Sveikėdama Lietuvos visuomenė susigaudė laiku, išrinkdama prezidentą, išaugusį demokratiniam krašte, tuo būdu pagreitindama įstojimą į Europos bendruomenę ir NATO.

NAUJI GEDULO NAMAI ŠIAULIUOSE

Prieš Visus šventuosius ir Vėlines Šv. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios pastate Šiaulių vyskupijos Ekonomo tarnybos rūpestiu atidaryta nauja, jau trečioji, šarvojimo salė. Šios šarvojimo salės atidarymas tarsi užbaigė svarbiausius

Šiaulių vyskupijos gedulo namų įkūrimo darbus. Įvairias ritualines paslaugas teikiančiame komplekse dabar yra trys šarvojimo salės ir mirusiųjų artimiesiems skirti kambariai, ritualinių prekių parduotuvė ir visą parą užsakyti priimančias punktus. Dabar remontuojama bažnyčios pastate esanti valgykla, kurioje bus galima užsakyti gedulinių pietus. Planuojama remontuoti ir vieną iš seniau įrengtų salių. Anot Šiaulių vyskupijos Ekonomo tarnybos direktoriaus Mariaus Petraičio, gedulo namai yra pačiame bažnyčios pastate, tik mirusiųjų artimiesiems tikrai nereikia ilgai ieškoti kurno. Šarvojimo salių nuomos kaina ne didesnė negu kitų mieste esančių šarvojimo salių, ir dar galvojama, kaip ją sumažinti, už taikomos ir įvairios nuolaidos.

BŽ, 2001 m. Nr.21

NEW YORKO MARATONAS

Kalbant apie New Yorką ir niujorkiečių pralaimėjimą beisbole, reikia prisiminti kitą sekmdienį tame mieste vykusį didžiulį sporto renginį.

Šiame, visame pasaulyje išgarsėjusiame didmiestyje, lapkričio 4 d. vyko tradicinis New York City maratono bėgimas, kuriame buvo leista dalyvauti tik 25,000 bėgikų. Ši, rugsėjo 11 dienos teroro veiksmuose žuvusiųjų atminimui skirtą bėgimą, laimėjo afrikietis — vyru grupėje Tesfaye Jifar iš Etiopijos, o moterų — Kenijos atstovė Margaret Okayo. Jie du 26,2 mylių atstumą prabėgo rekordiniu New Yorko maratono laiku: Jifaro laikas — 2 valandos, 7 minutės ir 43 sekundės, o Okayo — dvi valandos, 24 minutės ir 21 sekundė.

Ši bėgimą prižiūrėjo net 2,800 policininkų, o pagal postvarkį virš bėgikų negalėjo skristi privatus lėktuvas. Taip pat bėgikams buvo uždrausta priimti gėrimą iš žiūrovų.

DRAUGAS, 2001 m. gruodžio 11 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Nesėkmės su nafta — Lietuvos dilema

Gyvenusiems Lietuvoje pirmosios nepriklausomybės metais, ir net tiems, kuriems teko augti ir bręsti svetimuose kraštuose, kažkaip su Lietuvos įvaizdžiu nesiderina naftos pramonė. Į naftos perdribimo terminalus, sutartis su užsienio valstybėmis dėl verslo naftos gaminiais ar žaliava žiūrima gan skeptiškai — tai mums svetima...

O visgi penkiasdešimt metų yra ilgas laiko tarpas: per jį gali įvykti daug pasikeitimų, net ir tuomet, kai valstybė okupuota. Sovietų Sąjunga savo prievartinės imperijos ribose buvo sukūrusi milžinišką pramonę, kuriai teikė įvairias žaliavas ir galėjo pasinaudoti pigia darbo jėga. Ir Lietuva buvo įjungta į tą „visasąjunginį“ tinklą, net su esmės svetima. Lietuviai turėjo persiorientuoti iš krašto, kurio pagrindinis verslas buvo žemės ūkis, į pramonės šalį.

Tai, žinoma, nėra jau taip blogai, jeigu pelnas ir kiti, su ta išvystyta pramone susiję, reikalai tvarkomi pačios valstybės. Bet šiuo atveju tiek Lietuva, tiek ir kitos okupuotos tautos buvo pastatytos į baudžiauninkų, dirbančių savo ponui, vietą. Net ir tuomet, kai pono nebėliko ir Lietuva tapo pati atsakinga už pasiekimus ar nepasiekimus visose gyvenimo srityse, seni įpročiai trukdo sėkmingai darbą. Ypač tas ryškus naftos pramonės atveju.

Nors Lietuvos žemėje yra šiek tiek naftos žaliavos, bet jokių būdu jos nepakaktų plačiajai pramonei išvystyti. Visgi valstybė turi du stambius naftos perdribimo punktus — Mazeikiuose ir Būtingėje. Kone visą nepriklausomybės laikotarpį šios dvi vietovės ir su jomis susijusios problemos buvo nuolat linksnuojamos Lietuvos Vyriausybės, Seimo, žiniasklaidoje. Gintai ir pasitarimai dėl Mazeikių naftos terminalo likimo buvo sprendžiami net užsienyje — daugiausia Amerikoje ir Rusijoje. Ir viena, ir kita didžvalstybė smailiai dairėsi į tą „gardų karnelį“ Mazeikiuose, besistengdama išsiderėti kiek galima palankesnes sąlygas ilgalaikiai sutartiai.

Jeigu tai nebūtų tokia skaudi ir Lietuvai svarbi padėtis, galėtų atrodyti net juokinga, kad dvi galutinės suremia ragus dėl plotelio mūsų tėvynės žemės ir joje beriošantių įrengimų „juodajam auksui“ perdirbti. Kaip žinome, laimėjo „Williams International“ bendrovė, nors iki šiol nelabai aišku, ką iš esmės pralaimėjo Lietuva. Čia daugiausia priklauso, kieno aikšnimais (ar oponentų kaltinimais) norime tikėti. Vienintelė tikra „Williams“ išperkamoji malonė — tai Vakarų bendrovė, tad su ja sudaryta sutartis dėl Mazeikių naftos kaip tik dar kartą akivaizdžiai pabrėžė, kad nepriklausoma Lietuva trokšta kiek galima artimiau bendrauti ir bendradarbiauti su Vakarų pasauliu.

Tik, deja, ne visi... Ir galbūt iš čia kyla problemos, kurios kamauoja ir Mazeikius, ir Būtingę. Bent taip daugelis užsienio lietuvių linkę manyti, nors ir nelabai malonu puoselėti mintis, kad kai kam svarbiau sava kišenė ar pasitarinėjimas svetimos valstybės interesams, negu noras padėti savo tėvynei, dešimtmečius dirbusiai „ne sau“, atsisotai ant tvirtesnių ekonominių kojų.

Nenoromis peršasi įtarimas, kad pastaruoju metu pasireiškusios nesėkmės Mazeikiuose ir Būtingėje kažkaip rišasi su nelabai permatomais darbais. Štai pačioje gruodžio pradžioje skaitome Lietuvos spaudoje, kad „Mazeikių nafta“ pasigedo 328 tonų naftos. Tai daug daugiau, negu nelaimingo atvejo metu galėjo išsilioti į Baltijos jūrą. Naftos išsiliėjimai į vandenynus apskritai yra didelė gamtos nelaimė, nes užteršiamas ne tik vanduo, bet ypač nukentima įvairi gyvyji gamta. Tokie išsiliėjimai paprastai susilaukia didelio tarptautinio dėmesio — ieškoma kaltininkų ir kritikuojamos bendrovės (arba valstybės), kurių aplaidumo dėka įvyko išsiliėjimas. O jeigu, kaip Būtingės atveju, dar kažkaip „dingsta“ toks didelis kiekis naftos, kyla įtarimas, kad ji „nutekėjo“ iš anksto numatytas vietas.

Vienai ar kitaip, Lietuva šiuo metu yra budriai Vakarų pasaulio stebima, kaip galima kandidatė narystei NATO ir Europos Sąjungai. Be to, artėja prezidento ir savivaldybių rinkimai, tad bet kokia didelio masto avarija ar kita nesėkmė gali būti patogus arkliukas, joiantį ir laimėjimą balsavimuose. Tikėkime, kad visa ši nemaloni padėtis bus labai greitai išaiškinta ir išvados paskelbtos.

*Žalioji būties pastogė
Ir amžių tankmės
Girdžiu aš augant blogį
Kaip kirvį širdyse.*

*Kas valandą, kas dieną
Apstulbina žinia,
Kad kirvis ir kamieną,
O blogis ir mane.*

Beržytės grybai

TĖVIŠKĖLE, TĖVIŠKĖLE

JONAS ŠARKA

Nr.3

Grįžtant iš pasivaikščiojimo po savo laukus, smalsumo traukiamas, su poros giminaičių palyda užlipau ir aš statia pakrante Antano senelio kapą aplankyti. Iš ramunių pilno lauko prisiskynę puokštę gėlių, pro krūmus prakirę siauru takučių priartėjom prie kapo su aukštu paminklu. Sunku buvo patikėti savo akims! Prieš paminklą išvydome krūvą žemių, o šalia jos — netoli dviejų metrų gylio duobę. Jos dugne buvo matyti kaulai — žmogaus griaučiai. Aiškiai buvo galima atpažinti aplaistyčius suaugusio žmogaus šonkaulius, rankų ir kojų kaulus, stuburkaulį bei klubikaulį. Be žado pastovėję prie šio išniekinto žmogaus kapo, žemėmis iš dalies apdengę kaulus ir palikę atsemtas gėles, tyliai pasitraukėme iš kapinaičių. Kiek prisime- nu iš jaunų dienų, tose kapinaitėse buvo ir daugiau antkapų, bet po šio skaudaus patyrimo nebedrįsime jų ieškoti. Anomis dienomis retkarčiais nueidavom į tas kapinaites alyvų žiedų pasilaistyti ar žibuoklių pasisikinti. Ten rasdavome ir serbentų bei aviečių krūmų. Net kriaušės medis ten augo su mažais, bet labai skaniais, vaisiais. Ši saulėtą rugpjūtį rytą man nerbepėjo tie kiti paminklai, serbentai ar kitos gamtos

gerybės. Su nepaslepama nuostaba ir liūdesiu apleidome tą užmirštąjį kapinaitę su neužmirštamais vaizdais — atviru žmogaus kapu. Grįžęs į Vėpries, telefonu paskambinau Antanui H. pasakyti apie radinį Pučionių kapinaitėse. Jo pirmieji žodžiai buvo — „Ir vėl? Tai jau trečias kartas!“ Taigi, priskaičius tą syki, kai jis buvo palaidotas 1919 m., jo senelis tapo pakastas net keturis kartus.

Paskutinę dieną Pučionyse, dieną prieš apleidžiant Lietuvą, su Valdu G. vėl buvom užsukę į minėtas kapinaites. Šį kartą kapas buvo užklotas cementiniu apvadu, kurio viduje prisodinta daug gėlių, o prie paminklo dar pora eglaičių. Atsidusę tuomet pasimeldžiau, prašydamas dangaus ir žemės Sutvėrėją, kad jis nebeleistų kapų išniekintojams — išsigimėliams prisirtinti prie šių kapinaičių, mirusiųosius paliekant amžinai ramybėje.

Šis incidentas nenoromis atgaivino dar porą mano jaunystės prisiminimų, vaizduojančių žmogaus kaulus. Pirmasis buvo Vėprieuose, lankant pradžios mokyklą, kai mūsų mokytojai su kastuvais rankose visą ketvirtąjį skyrį nusivėdė į rytinį šventosios upės krantą. Tenai jie atkasė apie metro gilumoje esančius griaučius. Jų pašonėje buvo ir vertikaliai kylančios durklas. Tai i pasaulinio karo metais žuvusių vokiečių kario palaikai, mokytojų metai iš metų naudojami mokinius supažindinti su žmogaus skeletu. Negaletiau pasakyti, kad tai buvo kapo išniekinimo pavyzdys. Tai gal daugiau visiškai pateisinamas veiksmas mokslo saskaitym.

Daug šurpesnį incidentą apie žmogaus kaulus man teko patirti 1943-ųjų rudenį visiškai netoli Pučionių ant Kauno-Zarasų plento. Su mano tėvu arkliniu vežimu važiuojant iš Vėprieų namo, paplentėje turėjom sustoti praleidžiant ilgą, brezentais dengtą sunkvežimį koloną. Sunkvežimiai dar gana nauji, vokiečių karių uniformomis dėvintų vyrų vairuojami. Vieno paskutiniųjų kolonos vežimų uždanga, vėjui smarkiau papūtus, čia pat prieš mūsų akis trumpam prasivėrė, aiškiai atkleisdama važtos turinį. Sunkvežimio dėžė buvo su kaupu kažko prikrauta, baltomis kalkėmis apipilta. Tėtė tuojau paklausiau, kas čia vežama. Jis ženklų prie lūpų mane nutildė. Mat jis pabijėjo, kad kas iš kolonos palydos neišgirstų mus kalbant. Tik tai siaubingai kolonai nuvažiuavus toliau, jis man pasiskino, kad tai buvo žydų kaulai, atkasti iš masinių kapų netoli Ukmergės, Pivonijos miško, vėžami sudeginti netoli Jonavos esančiame durpyne. Tas vaizdas man niekuomet neišnyko iš atminties.

Čia paminėti moderniškojo vandalizmo pavyzdžiai aiškiai parodo, kad XX amžiaus vandalai nebuvo nei kiek švelnesni už anuos originaliuosius V šimtmečio vandalus, negailestingai teriojusius visa, kas šventa, kas tradicija, kas gražu, kas žmogiška. Ir skaudu, labai skaudu, kad vandalizmas pasireiškia ir mūsų tautoje, mūsų Lietuvoje. Tik dar galima pasiguosti, kad tenai jis nėra pasiekęs lygio, kokį patyrė New Yorkas ir Washingtonas 2001 m. rugsėjo 11 d. iš teroristų. Kartu su Justinu Marcinkevičium tenka apgaileti, kad:

Vartoju ir aš gana aštrų kirvį Pučionyse šią vasarą. Nemažai medžio kamienų nuleidau, tiesdamas liniją tarp valdiško miško ir mano gal trijų hektarų dydžio Beržytės. Mano jaunas giminaitis Tomas A. net motorinį pjūklą meistriškai naudojo didesniems medžiams nuleisti. Pjūklas per medžius ėjo, kaip per sviestą. Jo pagalba neilgai truko tą liniją nuvalyti ir praplatinti. Tą rytą dar liko laiko ir pagrybauti. Šią vasarą grybų tikrai daug, nes nemažai lijo. O mūsų Beržytė jau nuo seno pasižymėjo grybų gausumu. Baravykų (boletus edulis), kitų dar, vadinamų storkočiais, raudonikių (boletus versipellus), lepių (boletus scaber), umėdžių ir daugybę kitų rudenio čia gausiai užderėdavo. Užtekėdavo jų prisigrybauti ne tik saviems, bet ir kaimynams. Mea, vaikai, tiesiog lenktyniaudavome, kas daugiau baravykų pririnks. „Balavykų ladau“, — dažnai skambėdavo mano jaunesniojo brolio Vytauto ir už jį dar jaunesnių sesučių balseliai. Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ATSIVERTIMAS PER EUCHARISTIJA

II Advento sekmadienis

Šv. Rašte dažnai medžiojama žvaizdiu perteikiama karališkųjų giminių suklestėjimo ir sunykimo istorija (plg. Ez 27; Ts 9, 7-16). Medis išauga ir sukerėja, vėliau sutrūša ir iš jo belieka tik kelmą. Izaio pranašystėje laukiama naujos Dovydo giminės atžalos. Naujasis karalius ateis ne tiesioginiu karališkosios giminės tęstinumu keliu, bet per išbandymus, kaip atžala iš giminės kelmo. Ant ateisiančio karaliaus „išsisės Viešpaties dvasia“. Jam suteikiamos dorybių dovanos vadinamos poromis. Pirmoji šių dovanų grupė siejama su pareigomis Dievui, o antroji — žmonėms. Iš šių dorybių grupavimo vėliau buvo vedamas septynių Šventosios Dvasios dovanų sąrašas, priduriant „maldinumo“ dorybę pagal Vulfatos vertimo tradiciją. Atžalą maitina tie patys syvai kaip ir garbingųjų protėvių medį: Saliamono išmintis (1 Kar 3, 14-15); Dovydo galia, patriarchų dievobaimingumas (Pr 15, 1-7; 18, 27; 28, 17).

Izaio pranašystės perspektyvą ženklina Emanuelio „Dievo su mumis“ lūkestis. Tai būsimi gražiausia Dovydo giminės atžala. Pranašas regi gimstantį teisingumo karalių, valdysiantį išmintingai ir bešališkai. Jo karalystėje bus atstatyta gimtosios nuodėmės suardyta harmonija. Karaliui būdinga teisingumo dorybė leis įgyvendinti socialinio teisingumo idealus, nusakytus Izaio pranašystėje (Iz 1, 15-17; 21-25). Izaui teisingumo sąvoka apima ne tik teisėtą gėrybių paskirstymą ar deramą užmokestį. Pranašo vaizduojamas teisingumas siejamas su rūpinimusi vargingaisiais ir silpnaisiais. Taip teisingumas tampa neatskiriamas Dievo pažinimo elementas.

Pranašo pasitelkiami įvaizdžiai nukelia mus į žemiškąjį rojų (plg. Pr 2, 4-25). Žmogus ir visata atgaus tą nekaltybę

ir pusiausvyrą, kurią turėjo išėję iš Kurėjo rankų. Tasai Kūdikis Karalius bus pirmutinis atpirtosios žmonijos Adomas. Apaštalas Paulius, teologiškai įprasmindamas Izaio viziją, parodo Jėzų kaip visuotinę Sutaikintoją (Iz 1, 10; Kol 1, 19). Po Jėzaus prisikėlimo aukso amžiaus lūkestis yra ne koks nors mitas, bet „ateities tikrovė“. Izaio gieda: „Žemė bus kupina Viešpaties pažinimo, tarsi jūros vandenų apsemta“. O šventasis Paulius linki: „kad Dievas būtų viskas visame kame“ (1 Kor 15, 28).

Rašydamas Romos bendruomenei apaštalas Paulius jau įžvelgia kiltis Kristaus norėtai Bažnyčios vienybei. Drauge gyvenant krikščionims, kilusiems iš judėjų ir iš pagonių, bendruomenėse neretai atsiradavo didelių įtamų. Žydų kilmės krikščionys neretai geriau pažino Dievo žodį, geriau suvokė daugelį iš žydiškosios tradicijos atėjusių apeigų. Jie buvo tie „stiprieji“, palyginti su iš pagonių kilusiais „silpnaisiais“ (plg. Rom 14, 1-15, 6). Paulius Rašto pavyzdžiais iliustruoja, kaip Dievas Kristuje priima tiek iš žydų, tiek iš pagonių kilusius tikinčiuosius. Žydų kilmės klausytojai pakankamai gerai žinojo patriarchams duotus didžiulius pažadus apie išrinktąją tautą. Todėl apaštalas tik trumpai užsimena apie tai (Rom 15, 8), o plačiau pacituoja tas vietas, kur kalbama apie pagonių išrinkimą (Ps 18, 50; 1st 32, 43; Ps 117, ir Iz 11, 10).

Sirdžių susiskaldymas trukdo brolybei, pavydas dėl užimamų pareigų paralyžiuoja bendruomenės tarnystes, o doktrinų skirtumai sukelia dvasios priešpriešą. Atrodo, kad belieka nuleisti rankas nusivylus sunkiai pasiekiamą Bažnyčios vienybę. Kas, jei ne Paulius, yra tikro pluralizmo Bažnyčioje šalininkas! Tačiau jis nelinkęs taikstyti su tokiomis susiskaldymais, kurie varo pleišta į Bažnyčios statybos darbą. Paulius nuolat primena meilės ir nuolanku-

Šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje altorius. Gruodžio 6 d. suejo 100 metų, kai Šv. Mikalojaus bažnyčioje vykdė lietuviškos pamaldos. 1901-1939 m. tai buvo vienintelė Vilniaus katalikų šventovė, kurioje tikintieji meldėsi ir giedojo lietuviškai. Sovietų okupacijos metais uždarius Vilniaus arkikatedrą baziliką, Šv. Mikalojaus parapijos namuose buvo įsikūrusi Vilniaus arkivyskupijos kurija, o bažnyčia atliko prokatedros funkcijas. Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotrauka.

mo reikalavimus, ragina siekti širdies bei dvasios tyrumo. Apaštalas kviečia semtis iš Trejybės šaltinio, iš kurio kyla vienybės dovanos, „kad sutartinai vienu balsu šlovintumėte Dievą, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą“. Vienybė yra ilgos kantrybės vaisius. Ne beviltiško ir bevaisto laukimo, bet kantrybės, net tam siausią naktį skrodžiančios vilties atodūsiu. Ar tai nėra Advento malonė?

Šių dienų krikščionys taip pat neretai žvelgia į priklausymą Bažnyčiai tik kaip į savotišką privilegiją, o ne atsakomybę dėl kitaip manančių ar tikinčių žmonių. Šiuolaikiniame pasaulyje vis svarbesni tampa įvairių grupių, blokų, klasių bendradarbiavimas ir mokėjimas sugyventi. Eucharistijos šventimas duoda progą pasitikrinti savo tikėjimo visuotinio apimtį, ar iš tikrųjų atmetame skirtumą tarp „stipriųjų“ ir „silpnųjų“.

Antrojo ir trečiojo advento sekmadienio Evangelijos skaitiniuose susiduriame su Jonu Krikštytoju. Evangelisto Mato pristatymas nedaug skiriasi nuo Morkaus ir Luko. Lukas taip pat perteikia aštrų kreipinį „angų išperos“, beje, skirtą visiems pranašų klausytojams. Atskiroms žmonių kategorijoms, mutininkams ir kareiviams, Luko evangelijoje nuskamba gerokai švelnesni pamokymai. Mato evangelijoje Jono Krikštytojo kritikos smaigalys nukreiptas tiesiog prieš farizejus ir sadukiejus: „Ir nemėginkite ramintis: Juk mūsų tėvas — Abraomas“. Nors visi žydai gali laikyti save Abraomo palikuonimis, religiniai vadovai pretenduoja būti ypatingais šio paveldo saugotojais. Fariziejai yra geriausi įstatymo žinovai ir aiškintojai. Sadukiejai — jiems priklausė ir kunigai — rūpinosi šventykla ir aukomis. Fariziejai ir sadukiejai mano esą geriausi Abraomo paveldo saugotojai. Būtent tokias pretenzijas puola Jonas Krikštytojas: „Dievas gali pažadinti Abraomui vaikų iš šitų akmenų“.

Visi sinoptikai perteikia Jono pamoksluose nuskambančią Izaio pranašystę (Iz 40, 3) citatą, kuria ištremtieji kviečiami grįžti į Dievo karalystę. Krikštytojo pamokslavime šis „karališkasis kelias“ tampa pabrėžtinai atsivertimo keliu. Dievas gali iš naujo atsigręžti į savo tautą tik tokiu atveju, jei jo žmonės savo ruožtu gręšis į Viešpatį. Dievas ateis nebe visai išrinktai tautai kaip kadaise ant Sinajaus, bet atskirai kiekvienam, kuris asmeniškai atsigręžia į jį. Toks požiūris būdingas pranašams (Jer 3, 22-41; 1st 30; 1-5; Mal 3, 7; JI 2, 12-14).

VYSKUPŲ SINODO ASAMBLĖJA

Spalio 27 dieną iškilmingomis Mišiomis Romos Šv. Petro bazilikoje baigėsi nuo rugsėjo 30 d. trukusi Vyskupų sinodo 10 generalinė asamblėja. Drauge su šventuoju tėvu Eucharistiją šventė per du simtus Sinodo tėvų.

Per homiliją popiežius ragino 4,5 tūkst. pasaulio vyskupų būti vieningus tarpusavyje, su Petro įpėdiniu bei savo kunigais. Pasak jo, vyskupas trečiojo tūkstantmečio pradžioje turi vadovautis gerojo ganytojo įvaizdžiu, savo gyvenimo šventumu atspindėti Kristų, iki galo atsiduoti jam patikėtajai Bažnyčiai ir neužmiršti kitų po visą pasaulį pasklidusių Bažnyčių.

Vyskupas, pasak Jono Pauliaus II, kaip gerasis ganytojas turėtų šviesos bei stiprybės semtis Dievo žodyje, kaip tikėjimo mokytojas skatinti jam patikėtoje Bažnyčioje visa, kas gerai, vesti silpnuosius į tikėjimą, nurodyti klaidas ir su jomis kovoti. Vyskupas taip pat turi išmąnyti šiandienius iššūkius tikėjimui ir drąsiai skelbti bei ginti sveiką mokymą, net jei tektų ir nukentėti. Popiežius priminė Sinodo tėvams penkioliką XX amžiuje kanonizuotų vyskupų sakdamas, jog jų pavyzdys turėtų drąsinti vyskopus šiandien ištikimai tarnauti Evangelijai ir stengtis palaikyti viltį pasaulyje. „Vyskupas privalo saugoti tikintįjį nuo visokių gundymų rodydamas, jog problemas imanoma išspręsti tikta nuoširdžiai grįžus prie Kristaus Evangelijos“. „Tinkamas atsakas į šiandienius socialinius ir kul-

Evangelistams Matui ir Morkui svarbu parodyti Jono gyvenimo būdą. Pranašo apšviestas (plg. Zch 13, 4) leidžia tapatinti Joną su pranašo Malachijo skelbtu naujojo Elijo (Mat 3, 23).

Evangelistas Matas ypač pabrėžia ryšį tarp atsivertimo ir greito Dievo karalystės atėjimo (Apd 2, 38; 3, 19; 10, 43). Kiti raginimai atsiverti Naujajame Testamente siejami su keliu, per Kristaus mirtį žengiant į Dievo karalystės šlovę. Apaštalų darbuose pamokslai apie Viešpaties mirtį ir prisikėlimą baigiami raginimu atsiverti (Apd 2, 38; 3, 26; 5, 30-31). Atsivertimas yra išliekanti nuostata. Dievo karalystės artumas suvoktinas ne tik laiko prasme, jis apima visą tikintiojo gyvenimą. Eucharistijoje švenčiamas Viešpaties mirties ir prisikėlimo šelpinys ragina mus nuolat atsiverti — ne iš baimės dėl beartinančios Dievo rūstybės. Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 21

tūrinius iššūkius bus rastas tikrai tada, kai ganytojai iš pagrindų ir autentiškai bus vieningi tarpusavyje, su Petro įpėdiniu bei savo kunigais“, — sakė jis. Popiežius taip pat akino vyskupų konferencijas pagalvoti, kokia tarnystė dar būtų galima prie bendros veiklos prisidėti geros sveikatos, energingiems vyskupsams emeritams, kaip panaudoti jų patirtį bei kompetenciją.

Vyskupų sinodo 10-ojoje generalinėje asamblėjoje dalyvavo 292 asmenys, iš jų 247 vyskupai, 23 oficialieji stebėtojai, 16 ekspertų ir 6 kitų Bažnyčių delegatai. Tai buvo didžiausias vyskupų susitikimas nuo Vatikano II Susirinkimo. Vyskupai nagrinėjo temą „Vyskupas — Jėzaus Evangelijos tarnas pasaulio vilties labui“. Po dvi savaites trukusių visuotinių debatų, kurių metu žodį tarė daugiau negu 250 Sinodo narių, darbas buvo tęsiamas

BŪTI TOLERANTIŠKIEMS IMIGRANTŲ ATŽVILGIU

Popiežius Jonas Paulius II pripažįsta, jog dialogas ne visada būna paprastas. Autentiškas dialogas reikalauja aiškaus savo tikėjimo liudijimo. Gerbiant kitą tikėjimą išpažįtančio asmens pasaulinės migracijos dienos proga popiežius pareiškia, jog norint taikiai sugyventi būtina nugriauti „nepasitikėjimo, prietarų ir baimių sienas“. Bažnyčia ir daugumas, ir mažumas vienodai kviečia rinktis „karališkąjį dialogo kelią“. Nepasitikėjimas turįs virsti pagarba, atmetimas — svetingumu. Pirmiausia parapijos turėtų tapti susitikimo vietomis ir taikaus sugyvenimo „laboratorijomis“.

Popiežius primena, kad ir krikščionys šalyse, kur jie sudaro mažumą, turi teisę į tikrą religijos laisvę. Sykiu Jo-

nas Paulius II pripažįsta, jog dialogas ne visada būna paprastas. Autentiškas dialogas reikalauja aiškaus savo tikėjimo liudijimo. Gerbiant kitą tikėjimą išpažįtančio asmens pasaulinės migracijos dienos proga popiežius pareiškia, jog norint taikiai sugyventi būtina nugriauti „nepasitikėjimo, prietarų ir baimių sienas“. Bažnyčia ir daugumas, ir mažumas vienodai kviečia rinktis „karališkąjį dialogo kelią“. Nepasitikėjimas turįs virsti pagarba, atmetimas — svetingumu. Pirmiausia parapijos turėtų tapti susitikimo vietomis ir taikaus sugyvenimo „laboratorijomis“.

Bažnyčios Pasaulinė migrantų ir pabėgėlių diena įvairiose šalyse švenčiama skirtingomis datomis. BŽ, 2001 m. Nr. 21

MIŠIOS — DIEVO ŠLOVINIMAS

Laiške Dieviškojo kulto ir sakramentų kongregacijai popiežius Jonas Paulius II primena, jog „kunigai ir pasauliečiai turi su nusizeminimu ir pagarbai priimti Mišių slėpinį“. Laiške, adresuotame rugsėjo pabaigoje vykusio kongregacijos visuotinio susirinkimo dalyviams, tačiau paskelbtame spalio 16 dieną, popiežius, be kita ko, rašo: „Dievo tauta turi matyti kunigus ir diakonus besielgiančius pagarbai ir kilniai, nes tokia elgsena padeda perteikti ne-regimus dalykus be daugiažodžiavimo ir aiškinimų“.

Pasak Jono Pauliaus II, Mišiose yra labai gražių maldų,

kuriais kunigas išreiškia gliausia nusižeminimą ir pagarbą šventiesiems slėpiniams, maldų, atskleidžiančių patį liturgijos esmę. Kiekvienas Mišių dalyvis ir visa bendruomenė turėtų jaustis esanti šventojo Dievo akivaizdoje, ir tas žinojimas turi kelti pagarbą. Anot popiežiaus, šv. Mišios negali būti vien estetiškai tikrovė ar priemonė katalikų tikėjimui mokytis. „Šventųjų slėpinių šventimas pirmiausia yra Dievo didybės šlovinimas, akta, kurį turi lydėti pastangos vykdyti Dievo valią visose gyvenimo srityse. Liturgija, neturinti poveikio gyvenimui, taptų tuščia ir nebūtų maloni Dievui“, — rašė popiežius. BŽ, 2001 m. Nr. 21

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS [VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-9854
(773) 681-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS. H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

V.A.L. Auto Servisas.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Nekilnojamasis turtas

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7160
MOBIL. (773) 598-8295

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuplėda
Siūlo darba

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Ivairūs

Kalėdinių slėpinių priėmimas
tiktuvu prateis
Gruodžio 14 d.
2718 W. 71 St.
Chicago, IL 60629
1-773-434-7919
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455
Tel: 1-708-599-9680, 1-888-615-2148
www.atlanticexpresscorp.com

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė — \$35!
8 svarų statinaitė — \$21!
Skambinkite:
708-687-5627.
Pristatome UPS.

VISI PAŠAUKTI Į ŠVENTUMĄ

Lapkričio 1 dieną kreipdamasis į Šv. Petro aikštėje susirinkusius maldininkus, popiežius Jonas Paulius II sakė, jog per Visų Šventųjų šventę minime „visus, kurie liudijo Kristų savo žemiškojo gyvenimo metu stengdamiesi įgyvendinti Jėzaus mokymą“. Pasak popiežiaus, „broliai ir seserys, kurie pirmą mūsų nukeliavo į dangaus šlovę“, moko „eti prieš srovę“ savo gyvenimą grįsdami Kalno pamokslu palaiminimais. Kiekvienas žmogus pašauktas į šventumą, tai yra gyventi pagal palaiminimus, o šiomis dorybėmis pasižymėjusius brolius ir seseris Bažnyčia mums rodo kaip pavyzdį. Popiežius Jonas Paulius II sakė per Vėlinės melsis prie savo pirmtakų kapų ir maldos apims visas pasaulio kapines, kur guli ir prisikėlimo laukia tikėjimo paženkintieji. „Ypač melsiuos už smurto aukų sielas ir prisiminsiu tuos, kurie aukodamiesi liko ištikimi Kristui iki galo“, — sakė jis.

• Spalio 13 d. į ekumeninį maldos vakarą Klaipėdos evangelikų liuteronų bažnyčioje pakvietė Šv. Juozapo Darbininko parapijos jaunimo maldos grupės. Susirinkusieji meldėsi už krikščionių vienybę, giesmėmis šlovinė Dievą, apmąstė, kad tik per Jėzų įmanoma pasiekti žmogaus širdį. Tikimasi, kad tokie maldos vakarai taps skirtingų krikščioniškų konfesijų tradicija.

• Spalio 9 d. Klaipėdoje įvyko Šv. Juozapo Darbininko parapijos tarybos posėdis. Vadovavęs posėdžiui klebonas Saulius Damašius siūlė tarybai remtis Dvasinės pagalbos jaunimui centro patirtimi. Posėdžio metu aptartos bendradarbiavimo sąlygos.

Paminklė lenta buvusiam Šv. Mikalojaus bažnyčios klebonui kun. Kristapui Čibirui. Šiemet gruodžio 6 d. suejo 100 metų, kai šioje bažnyčioje (statytoje beveik prieš 700 m.) vykdė lietuviškos pamaldos. V. Gulevičiaus (Elta) nuotrauka.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

VIENYBĖ TEŽYDI!

Lapkričio 17-ąją ir 24-ąją įvyko tai, kas turėjo Lietuvoje įvykti. Pasirašyta Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos politinio bendradarbiavimo sutartis iki 2004 metų, apimanti visą trijų rinkimų — prezidento, savivaldybių ir Seimo — laikotarpį. Į daugelio lietuvių namus sugrįžo ramybė ir viltis.

Abi partijas vienija viena ideologija: abi savo ideologinių pamatų laiko krikščioniškąsias vertybes ir demokratinių patriotizmą. Abiejų partijų narius visą gyvenimą, kaip šviesiausia viziją lydėjo Lietuvos trispalvė ir Vinco Kudirkos Tautiška giesmė, tapusi valstybės himnu ir Lietuvos laisvės simboliu.

Į praeitį nuėjo vardai ir pavardės tų žmonių, kurie tas partijas skyrė. Jie neišlaikė Lietuvos istorijos egzaminą. Užmiršimo dulkės jau pradeda dengti jų vardus. Tegul dengia, negaila. Istorija atrenka tik tai, kas reikalingusia.

Buvau Tėvynės sąjungos konferencijoje svečio teisėmis. Ir žvelgiau į ją svečio akimis. Iš šalies geriau matyti.

Žvilgsnis buvo sušildytas šilta draugiška konferencijos atmosfera, politiškai brandžiomis, dalykiškomis kalbėjusiųjų mintimis.

Nors prezidento rinkimus de jure pralaimėjo mūsų moterys Irena Degutienė ir Rasa Juknevičienė, sutikusios būti kandidatėmis į prezidentes, de facto — pralaimėjusiųjų nebuvimas.

Vieną rimčiausių, mūsų visuomenėje labai jautrų, demokratijos egzaminą išlaikė Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatorių) partija, pasiūliusi kandidatėmis į prezidentes moteris. Jos nelaimėjo. Tokia buvo rinkėjų valia. Bet Lietuva ir pasaulis pamatė, kad ši partija yra vienintelė Lietuvoje, kuri darbas, o ne žodžiais, gerbia moterų ir vyrų lygių teisių ir lygių galimybių įstatymą, kategoriškai paneigė mitą, kad Tėvynės sąjunga yra patriarchalinių nuostatų partija.

Kita vertus, balsavusieji už moteris — per tūkstantis žmonių — tai tautos žiburiai, uždegti rinkiminės kampanijos metu. Jie skleidžia šviesą ir suvokimą, kad tautos dvasia iš raudonmiego gali prikelti ir dvasinį atsinaujinimą, kaip

Saulę, kaip Kodikį ant rankų atnešti Moteris, Lietuvos istorijoje šimtmečiais kūrę Tautos židini — pradedant vaidilute, stovėjusia prie šventosios ugnies aukuro ir baigiant motiute, vaikaičius už rankelių vedžiusia, poterių juos mokinusią ir pasakas apie Lietuvos karžygius, naujaisiais laikais apie Lietuvos partizanus, sekusia.

Tegul tik šviečia šie žiburiai šviesiau ir atgims mūsų tauta. Nudžiugino, kad šios partijos žmonės, skirtingai nuo kairiųjų partijų, nesikauna, kaip vorai stiklainyje, dėl valdžios. Kiekvienas dirba savo darbą rimtai ir dalykiškai ir turi ką pasakyti.

Tai be jokios abejonės — Lietuvos ateities partija, stipri moralinėmis savybėmis, nepraradusi idealų ir tuos idealus formuojanti, atsinaujinanti harmoningai derinant pagyvenusius išmintį su jaunųjų entuziazmu.

Konferencijoje, stebėdama dviejų kartų dialogą, širdyje džiūgavau, kad prof. Vytautui Landsbergiui pavyko išugdyti puikią Lietuvos politikų mokyklą. Beveik visą amžių dirbau tiriamąjį darbą mokslinių mokyklų tematika ir žinau, ką tai reiškia. Apie mokslinės mokyklos sukūrimą svajoja kiekvienas mokslininkas. Lietuvos politikoje šis procesas tik prasideda, matyt, Landsbergio mokykla Lietuvos politikoje taps pirmąja. Kurį be paimsi ar Andrių Kubilių, ar Rasą Juknevičienę, ar Jurgį Razmą, ar Ireną Degutienę, ar Arvydą Vidžiūną, galėčiau išvardinti dar dešimtį — visi jie puikūs politikai, realizuojantys moraliai politiką, Asmenybės, galinčios atsistoti tūkstančių priekyje ir juos vesti... Svarbiausia — krikščioniškųjų vertybių, demokratijos ir patriotizmo keliu.

Sveikintina, kad į tą gretą, šalia jų, petis į petį atsistojo ir vyresnioji, kancios ir netekčių užgrūdinta, karta — Antanas Stasiškis, Povilas Jakubonis, Antanas Lukša, Jonas Čeponis, Balys Gajauskas, Jūratė Marcinkevičienė, Antanas Šimėnas ir kiti, savo gyvenimu, savo pasiaukojimu ir kancios tapdami tarsi Motina Žemė, prie kurios prisiglaudęs mitologinis milžinas Antėjas igau-na jėgą.

Tėvynės sąjungą ir Politinių kalinių ir tremtinių sąjungą dabar jau jungia 59,000 ben-

draminių. Jeigu prie sutarties dar prisijungs akad. Zigmo Zinkevičiaus vadovaujami, bobelininkų neapgauti ir nesuklaidinti, Krikščionių demokratų partijos nariai, tada prasidės Lietuvos tikrasis dvasinis atgimimas. Atgims tauta, kuriai Vinco Kudirkos „Tautinė giesmė“ dar yra vertybė ir jos kelrodė žvaigždė.

Ona Voverienė
Vilnius

LAIKRAŠČIU UŽSIDARYMO PRIEŽASTYS

Danutė Bindokienė savo ve-damajame „Kad neišliktų toks pat likimas“, teisingai nusakė lietuviškų laikraščių užsidarymo priežastis. O dėl „Darbininko“, jo užsidarymą pagreitino patys pranciškonai, pradedami bylinėtis su Kultūros židiniu. Kultūros židinį rėmė Rytuose gyvenantieji lietuviai ir daugelis iš jų prenumeravo šį laikraštį. Skaitytojai, pastebėję pranciškonų vienašališką elgesį su Kultūros židiniu ir nenorą ieškoti teisingos išeities, nutraukė šio laikraščio prenumeratas.

Cia yra įspėjimas ir kitiems lietuviškų laikraščių leidėjams, kad skaitytojus reikia gerbti ir skaitytis su jų patarimais.

Daugelis vyresnio amžiaus skaitytojų nemėgsta skaityti ilgų, kartais nuobodžių straipsnių. Išsikalbėjus su skaitytojais, būtų galima pastebėti, kad jie mėgsta skaityti kondensuotus laiškus, sveikatos ir socialinius patarimus. Nepraleidžia lengvų nuotykių išgyvenimų ir gerai paruoštų politinių, kondensuotų straipsnių.

Gal kasdieninį „Draugą“ reikėtų sumažinti iki keturių puslapių, o šeštadieninį leisti normalaus dydžio.

Norint laikraštį padaryti įdomesniu, leidėjai turėtų sudaryti sąlygas skaitytojams atsakyti į paruoštus klausimus, kokių rašinius labiausiai mėgsta. Turėtų būti pateikta keliolika klausimų. Iš atsakymų laikraščio leidėjai patirtų, ko pageidauja skaitytojai.

Reikėtų kreiptis ir į 3-tios bangos lietuvių, kad jie pareikštų savo pageidavimus, nors šiuo metu „Draugo“ dar neskaito.

Visa lietuviška visuomenė turi stengtis, kad „Draugas“ kuo ilgiausiai išsilaikytų ir nesulauktų „Darbininko“ likimo.

Antanas Paužolis
Chicago, IL

A.†A.

STANISLAVA PAULIONIENĖ- LIUBERSKYTĖ

Po ilgos, sunkios ligos iškeliavo Amžinybėn penktadienio vakare, 2001 m. gruodžio 7 d.

Gimė 1918 m. sausio 23 d. Stungių kaime, Žagarės valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Velionės tėveliai — Amelija Skripkutė ir Mykolas Liuberskis. Ji augo kartu su broliais a.a. Mykolu ir a.a. Kostu.

Baigusi gimnaziją, a.a. Stasė įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, farmacijos fakultetą, kurį 1943 m. birželio 23 d. sėkmingai baigė. Lankant universitetą, susipažino su teisininku a.a. Vytautu Paulioniu ir 1942 m. kovo 30 d., Rokiškyje, susituokė. Jaunai porai gimė sūnus Augustinas Nerijus. Karo priversta, Paulionių šeima traukėsi į Vokietiją ir vėliau į Amerikos svetingą prieglobstį.

Išsikūrė Čikagoje, kur a.a. Stasė Paulionienė, išlaikiusi valstybinius egzaminus, išgijo farmaceutės leidimą ir 21 metus išdirbo St. Bernards ligoninės vaistinėje. Ilgesnį laiką ji buvo vaistinės vedėja - direktorė. Išėjusi į pensiją a.a. Stasė nenuleido rankų padėti artimui ir 10 metų ėjo Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkės pareigas.

Paskutiniu metu ją kasdien nuoširdžiai globojo Felicija ir Bronislava Janciukai su dukterėčios Elytės Rėklaitytės -Sieczkowski pagalba.

Giliame liūdesyje liko: sūnus Nerijus Paulionis Kalifornijoje, brolienė Zuzana Scepavičienė-Dzikiene, svainis Augustinas Paulionis, brolienė Elena Paulionienė-Krienė, jų vaikai ir anūkai bei jos dukterėčios su šeimomis: Donata ir Alfonsas Samušiai bei Angelika ir Petras Petraičiai, kurie ją nuoširdžiai mylėjo ir gerbė bei daug giminų ir pažįstamų.

Atsisveikinimas su velione vyks antradienį, gruodžio 11 d. nuo 3 v.p.p. iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave, Lemont, IL. Laidotuvių šv. Mišios bus atnašaujamos gruodžio 12 d., trečiadienį, 10 v.r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL. Visą gyvenimą a.a. Stasė buvo giliai tikinti. Prašome melstis už jos vėlę.

Vietoje gelių kviečiame aukoti Lietuvos Dukterų draugijai.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba petkusfuneralhomes.com

A.†A.

MARIJAI STAKIENEI

mirus, mielosioms DALIAI ir AUDRONEI su šeimomis bei artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir liūdimę kartu.

Sonata ir Rokas Zubovai

Laima Krivickienė

Geriausią kalėdinę dovaną— DRAUGO prenumerata!

Kalėdų proga užsakykite DRAUGĄ savo draugams, vaikams, anūkams, giminėms ir pažįstamiems (pirmą kartą prenumeruojant tik \$65.00 metams JAV) Mes nusišimsime gražų pranešimą, kad Jūs užprenumeravote DRAUGĄ jų vardu.

Kalėdų
proga
užsakau
DRAUGĄ

Siųskite:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

Dovanoja:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

DRAUGAS, 2001 m. gruodžio 11 d., antradienis

5

A.†A.

JADVYGA RADAVIČIENĖ POŠKIENĖ BEINORAITĖ

Mirė 2001 m. gruodžio 9 d., sulaukusi 88 metų. Gyveno Oak Lawn, IL.

Gimė Lietuvoje, Gorainių kaime. Amerikoje išgyveno 52 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Edmundas su žmona Aldona Radavičius, duktė Adelė su vyru Juozu Grina, anukės Viktorija su vyru Carlos Leiva ir Kristina su vyru Chris Felten bei kiti giminės Lietuvoje.

A.a. Jadvyga priklausė Lietuvių fondui.

Velionė bus pašarvota trečiadienį, gruodžio 12 d., nuo 2 v.p.p. iki 9 v.v. Marquette Chicago laidojimo namuose. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gruodžio 13 d. Iš Marquette Chicago laidojimo namų 9 v.r. velionė bus išlydeta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 v.r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

„Po mėlyną dangum — gyvenimas,
gyvenimas, meilė ir mes
Kaip amžinos Būties sruvenimas
į laiko gelmes.“

Adomas P. Jasas

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

ADOMAS JASAS

Su meile ir ilgesiu prisimename brangų Tėvelį, kurio netekome prieš vienerius metus. Nors iškeliavo Amžinybėn, Jis tebegyvena mūsų širdyse ir mintyse.

A.a. Adomo atminimui šv. Mišios bus atnašaujamos šeštadienį, 2001 m. gruodžio 15 d., 9 v.r. Tėvų Marijonų koplyčioje, 6336 S. Killbourn Ave., Čikagoje.

Maloniai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir kartu su mumis prisiminti ir pasimelsti už a.a. Adomą.

Dukros — Lilija ir Birutė

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

KAZIMIERAS MONČYS

Šv. Mišios už a.a. Kazimierą sielą bus atnašaujamos Epiphany Parish in Georgetown, Washington, sekmadienį, 2001 m. gruodžio 16 d., 2 v.p.p. Marian Fathers koplyčioje, Chicago, IL. Marian Fathers, Libertyville, IL.

Prašome a.a. Kazimierą paminėti savo maldose ir prisiminimuose.

Nuliūdę: žmona Marytė, dukra Linda, žentas John ir anukės Julia ir Elizabeth.

A.†A.

MARIJAI STAKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos dukrai DALIAI ANYSIENEI, JAV LB Kultūros tarybos narei bei jos artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

JAV LB Kultūros taryba

A.†A.

Dr. VYTAUTUI JATULIUI

išėjus į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame brolių GEDIMINĄ, šeimą, gimes ir artimuosius.

Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga

A.†A.

MARIJAI STAKIENEI

užbaigus žemišką kelionę, mieloms AUDRONEI ir DALIAI su šeimomis širdingiausiai užuojautą reiškia

Nemira Šumskienė

How easy is it to get to Scandinavia from Chicago?
As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos moksleiviai ateitininkai kviečia visus ateitininkus, jų draugus ir visuomenę į tradicinę Kūčių šventę š.m. gruodžio 16 d., sekmadienį, 1 val. p.p. ruošiamą Jaunimo centre. Prašoma registruotis pas Liudą Landsbergį tel. 630-792-0616, arba elektroniniu paštu: liudas@mindspring.com. Nedelskite, nes rengėjams būtina žinoti dalyvių skaičių, paruošimui atitinkamam kiekiui šventiško maisto patiekalų. Kvietiami ir maloniai laukiami visi — suaugę ir maži.

Kazio Almeno paskaitos „Išgalinos atominė jėgainė XXI a. Lietuvoje“ galėsime pasiklausyti gruodžio 14 d. 7:30 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd.). Į paskaitą kviečia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius. Meninę programą atliks Audronė Simanonytė. Po programos — pabendraujimas. Mielai laukiami neseniai iš Lietuvos atvykę kolegos, turintys techninį išsilavinimą.

Milda Rudaitytė

Diplomuota kulinarė Milda Rudaitytė Union Pier, Michigan, „Milda's Corner Market“ maisto ir delikatesų parduotuvės savininkė, dalyvauja „The Harbor Country Chamber of Commerce“ sponsoruojamo labdaros festivalio kalėdinių eglučių puošimo konkurse. Harbor Country prekybos centras ir verslininkai, kartu su pelno nesiekiančiomis grupėmis, prisideda prie šio projekto puošdami eglutes savo įstaigose, parduotuvėse ir įmonėse. Lankytojai prašomi balsuoti už jiems įspūdingiausią eglutę ir savo balsą paremti 1 dol. auka, įdedama į prie tos eglutės padėtą dėžutę. Mildos parduotuvėje puikuoja jos lietuviškais puošmenimis papuošta eglutė. Milda kviečia visus apylinkės lietuvius apsilankyti ir pabalsuoti už lietuvišką eglutę. Gautomis balsavimo aukomis bus paremta lietuvių jūrų skautų ir jūrų skautų veikla. Ta patia proga Mildos parduotuvėje galėsime išgauti įvairių šventinių skanumynų bei tradicinių patiekalų kūtioms, jų tarpe ir šviežiai ruktų silkių, o tuo patiu paremsite ir lietuviško jaunimo veiklą.

JAU PRAEJO METAI...

Šv. Mišios už tą Juozo Masilionio sielą bus aukojamos sekmadienį, gruodžio 16 d., 10 val. rytu, tėvų jėzuitų koplyčioje Čikagoje. Po Mišių bus užkandis kaviniėje. Labai kviečiu visus dalyvauti Mišiose ir pabendraujime kaviniėje. Taip pat dėkoju visiems, prieš metus prisidėjusiems prie mano sielvarto aukomis ir maldomis. Gal ateityje galėsiu atsilyginti.

Mylimas Juozeli, Tu buvai man kaip žiburėlis viduryje tamsios nakties. Tu išvedei mane į šviesą, Tu man davei gyvenimą. Tu man davei džiaugsmą, pilną meilės, bet palikai mane pusiauakelėje... Ir dabar aš klajaju tamsybeje, Tavęs ieškodama. Ir Tavęs niekur nerandu. Man nyku be Tavęs, man liūdna. Kartais Tu tarytum pasirodai nakties tamsumoje, kaip šešėlis, bet ir vel dingsti. Atmerkusi akis, Tavęs nematau.

Daznai stoviu prie Tavo kapo — turiu tiek daug Tau pasakyti, bet Tu tylus... Nubraukusi ašarą, aš palieku Tave amžinam poilsiui.

Pranė Masilionienė

ČIKAGOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS SVEČIAI

Čikagos lituanistinė mokykla — kiekvienam už Atlanto gyvenančiam lietuviui žinomas lietuviškas centras. Šeštadieniais į mokyklą moksleiviai atvyksta iš visos Čikagos ir jos priemiesčių, dažnai šeštadieninę mokyklą aplanko ir garbingi svečiai, kuriems rūpi lietuviškosios mokyklos džiaugsmas ir rūpesčiai.

Spalio mėnesį ČLM aplankė JAV Švietimo tarybos pirmininkė Dalilė Polikaitienė, Lietuvos Švietimo ir mokslo ministras dr. Algirdas Monkevičius, Lietuvos Mokslo tarybos pirmininkas profesorius Kęstutis Makariūnas. Svečiai domėjosi mokyklos gyvenimu, buvo sužavėti jaukiomis klasiomis, geras mokyklos rezultatai, šeštadieninei mokyklai pritaikytomis mokymo programomis. Dar viena maloni staigmena — beveik visi ČLM mokytojai — kvalifikuoti pedagogai iš Lietuvos! Prisiminimui apie mokyklą mokyklos direktorė Jūratė Dovieliene svečiams padovanojo mokyklos metraštinę.

Lapkričio mėnesį lituanistinėje mokykloje viešėjo Vokietijos Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kuciene. Svečiai bendravo su mokyklos direktore Jūrate Dovieliene, direktorės pavaduotoja Laima Apanavičiene, administratore Virginija Bužienine, mokyklos pedagogais.

Vyresniųjų skyrių moksleiviai ir mokytojai buvo pakviesti į susitikimą su Vokietijos Vasario 16-osios gimnazijos direktoriumi A. Šmitu bei Regina Kuciene. ČLM moksleiviai domėjosi Vokietijos lietuvių gimnazistų gyvenimu, šventėmis ir šokiadieniais.

Trumpai apie Vokietijos Vasario 16-osios gimnaziją.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje apie 66,000 lietuvių pasitraukė į Vakarų. Dauguma jų gyveno Vokietijoje, kur išvystė didelę kultūrinę veiklą, leido lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas, steigė choras, ansamblius, sporto klubus ir mokyklas.

1950 m. Dypholco (Diepholz) kareivinėse buvo atidaryta lietuvių gimnazija, kuriai 1951 m. vasario mėnesio 16 dieną, švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės dieną, buvo suteiktas Vasario 16-osios gimnazijos vardas. 1953 m. mokykla persikėlė į Hiutenfeldo Rennhofo pilies pastatą, kuris po kelių rekonstrukcijų buvo pritaikytas mokyklai.

Gimnazijos tikslai — ugdyti vaikų savarankiškumą, žadinti tėvynės meilę, diegti krikščioniškosios moralės principus.

Direktorius Andrius Šmitas jau 19-ka metų vadovauja šiai mokyklai bei dėsto Lietuvos istoriją. Gimnazijoje mokosi apie 100 moksleivių, dirba 26 pedagogai. Mokslas trunka 9 metus — nuo 5-tos iki 13-tos

klasės. Šioje mokykloje įstaigoje išėitas mokslas arba įgytas brandos atestatas pripažįstamas ir aukštai vertinamas kituose kraštuose.

Mokiniai gyvena bendrabučiuose, jiems sudarytos geros sąlygos įdomiai ir prasmingai praleisti laisvalaikį. Bendrabučiuose yra TV, skaityklų, kompiuterių, sporto kambariai, gimnazijos parke — krepšinio, tinklinio bei futbolo aikštės. Veikia nemažai meno saviveiklos būrių: choras, folklorinis ansamblis, gimnazijos didysis ir mažasis orkestrai, roko grupės, tautinių šokių kolektyvas, repetuoja skudutininkai ir kanklininkai. Daug mokinių dalyvauja skautų ir ateitininkų veikloje. Savaitgaliais ir švenčių dienomis gimnazijoje vyksta šokiai, saviveiklininkų pasirodymai, įvairūs minėjimai, susitikimai, ir viktorinos. Mokiniai, atvykę iš kitų kraštų, turi gerą galimybę pasidaryti po senąją Europą, aplankyti tėvų, senelių gimtąjį kraštą.

Po susitikimo su moksleiviais, A. Šmitas dar ilgai diskutavo su kolegomis apie lietuviškųjų mokyklų problemas, dalijosi gerąja darbo patirtimi. Ilgokai svečiai užtruko mokyklos bibliotekoje, kur domėjosi sukaupta lietuviška grožinė literatūra, vadovėliais. ČLM direktorė Jūratė Dovieliene džiaugėsi, jog mokykla turi daug ištikimų bičiulių ne tik svetur, bet ir čia, Čikagoje, kurie mieliai remia mokyklą.

Pasinaudodami proga visos ČLM vardu norėtume padėkoti laikraščio „Draugas“ vyr. redaktorei Danutei Bindokienei už dovanotą labai vertingą lietuvišką knygą mokyklinio amžiaus vaikams kolekciją! Kaip miela, kad dar yra nemažai lietuvių, kurie supranta lietuviškųjų mokyklų svarbą, ugdati jaunąją lietuvių išeivijos kartą...

Jolanta Baniene
ČLM atstovė spaudai

Lietuviškas „Margučio“ radijas, įsikūręs 1932 metais, gyvuoja iki šiol. Savo laidas transliuojantis per WCEV radijo stotį 1450 AM bangų ruože, „Margutis II“ klausytojams praneša naujausias žinias iš Lietuvos ir viso pasaulio, informuoja apie renginius, vykstančius Čikagoje ir jos apylinkėse, supažindina su lietuviška muzika. Pasaulinės spaudos apžvalga čia ruošia Bronius Siliūnas, sporto naujienas praneša Edvardas Šulaitis, apie sveikatos problemas kalba dr. Jonas Adomavičius ir dr. Petras Rastutis, pasisako ir įvairūs dr. Kastyčio Juco suburti gydytojai. „Margutis II“ turi tarybą ir valdybą (pirm. Birutė Jasaitienė), o laidų pranešėjai yra Rytis Januška, Dalia Sokienė ir Emilija Andriulytė. Kvietiamės klausytis lietuviško žodžio kiekvieną vakarą — 8 valandą prasidėjusi, laida tęsiasi 45 minutes.

„Svajos“ šokėjai, atstovavę Lietuvos Vyčiams kalėdiniame pasirodyme Mokslo ir pramonės muziejuje Čikagoje gruodžio 9 d. Iš kairės: Jolita Paulauskaitė, Greta Germanaitė, vad. Ligija Tautkuvienė, Dagna Banyte, Audra Milionaitė, Zivile Badaraitė, Jūratė Navikaite, Rasa Milionaitė, Vaidas Dismontas; II eil.: Linas Umbrasas, Tomas Mačiulis, Regimantas Berzanskis, Marius Povilaitis, Tomas Umbrasas, Ramūnas Skara. Priekyje (pritupe) Kristina Badaraitė ir Gediminas Grudzinskas.

Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė, pasirodžiusi kalėdiniame koncerte Mokslo ir pramonės muziejuje Čikagoje gruodžio 9 d. Su šokėjais — vadovė Daiva Kamberos.

„AINIAI“ NEAPVYLĖ

Tokį žmonių antplūdį Čikagos Šaulių namai retai kada mato. Ir tam priežastis buvo lietuviškos muzikos ansamblio „Ainiai“ iš Kauno lapkričio 25 d. įvykęs gastrolis po JAV baigiamasis koncertas. Šio koncerto Čikagoje rengėjas Algimantas Barniškis teigė, kad jau keletą dienų prieš koncertą bilietai buvo beveik visi užsakyti, bet kad tiek susirinko „Ainių“, „sirgalių“ iš anksto neužsisakiusių bičių, nesitikėjo nei rengėjai, nei Šaulių namų šeimininkas,

šaulių rinktinės vadas Justinas Šidlauskas. Tai sudarė rengėjams papildomų rūpesčių — reikėjo iš rūsio ir aukšto į salę sunešti ten esančias kėdes ir stalus, bet ir jų nepakako, kai kam koncertą teko išklausyti stovint.

Koncerto klausytojai, atvykę anksčiau prieš koncertą, galėjo užvalgyti gardžių „Lithuanian Plaza“ kulinarių pagamintų cepelinų ir atsisąvinti bare esančias gerimas, išgysinti „Ainių“ kompaktinių plokštelių ir kasečių, pabendrauti

su kolektyvo nariais.

Ir štai — scenoje laukieji „Ainiai“. Salėje nuvilnija apdismų banga. Ansamblio solistas J. Janušaitis pristato kolektyvą ir koncertas prasideda. Kiekviena kolektyvo solistų J. Janušaitis, Č. Nausėdos, R. Juzukonytės, ansamblio vadovo V. Urbono ir narių atlikta daina ar melodija buvo palydima gausiais plojimais, o kartais publika tiek įsijausdavo, kad tapdavo atlikėjais ir drauge su solistais traukdavo: „...Saulutė nusileido...“, „Lietuvėlė tu mana...“ arba „Lia lia lia“. Ką kuris jaunuolis neiškentęs net riktėlėje: „Grokit iki ryto“. Beje, į šį koncertą atvyko tikrai nemažas būrys jaunimo.

Po koncerto prasidėjo šokiai. Šoko kas kaip mokėjo ar kas ką norėjo: polką, valšą, „robikšą“... Per mažą pasirodė ir šokių aikštelė. Tad kai kam teko šonais pasistumdėti šokant.

Vakaronės pabaigai buvo surengta muzikantų prizų loterija, kurią padedant M. Gudaitienei ir A. Ramanauskienėi, vedė Brighton Park namų savininkų draugijos pirmininkas V. Uta. Laimėtojų teko kompaktinės plokštelės, kasetės, įvairūs ženklai, knygos, tautinė atributika ir kt.

„Ach, kaip greitai prabėgo laikas ir rodos koks trumpas buvo koncertas“, — po koncerto sakė vietos lietuvių veikėjas P. Zailskas. Manau, kad ne vienas koncerto dalyvių pasakytų kaip tas jaunuolis „Su 'Ainiais' — nors iki ryto“.

Tikiuosi, kad „Ainiai“ Čikagos lietuvių publikai pasakė ne „Viso gero“, bet „Iki greito pasimatymo“, ir Čikagoje „Ainių“ dainos ir melodijos vėl džiugins vietos lietuvių širdis. Nežinau, kaip kituose JAV miestuose, bet Čikagoje šis kolektyvas laukiamas ir turi savo gerbėjų ratą.

Stasys Ignatavičius

„Ainių“ grupės nariai koncerto metu. Iš kairės: Č. Nausėda, R. Juzukonytė, J. Janušaitis.

Skelbimai

• 27 centai skambinant 1 Lietuva, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaitavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Reklamų kabinas
773-585-9500

Čikagos lituanistinės mokyklos moksleiviai buvo susitikę su Vokietijos Vasario 16-osios gimnazijos direktoriumi Andriumi Šmitu. Centre: ČLM direktorė Jūratė Dovieliene ir Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas.